

Jednička

... NEJSTARŠÍ, A PŘECE MLADÁ

TÉMA: Jak je hodnocena a podporována
věda na 1. LF UK

ROZHOVOR: Nic jiného než medicínu bychom dělat nechtěli

8

Jednička aktuálně 2

Jednička ve vědě 4

Klinika na Jedničku 6

Jednička a zahraničí 7

TÉMA: Jak je hodnocena a podporována věda na 1. LF UK 8

Hyde Park 12

Publikační činnost na Jedničce 14

Infografika: Kam směřují naši absolventi 15

VŠICHNI CHCEME BÝT JEDNIČKA: Nic jiného než medicínu bychom dělat nechtěli 16

Středoškoláci na jedničku 20

Ze studentského života 21

STÁŽ: Erasmus v době covidové aneb dvě studentky ergoterapie na pár měsíců v Belgii 24

Absolventi Jedničkou 26

Co pro mě znamená Jednička 26

Historie 28

Jednička ve sportu 30

Jednička v médiích 32

Jednička v sítích 32

Významná ocenění 33

Knižní novinky 33

Jednička blahopřeje 34

Jednička měsíce 34

Jednička objektivem 35

Jednička

Časopis 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Ročník: 9 Číslo: 2/2021

Adresa vydavatele: Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2

IČ vydavatele: 00216208

Redakční rada: Martin Vokurka, Martin Vejražka

Redakci řídí: Petra Klusáková

Redakce: Lukáš Malý, Markéta Sýkorová, Anna Jarmarová,

Michal Španko, Lukáš Panenka

Grafická úprava: Kristýna Heřmanová

Tisk: Triangl, a.s.

Vyšlo dne: 14. 5. 2021

Uzávěrka dne: 7. 5. 2021

Náklad: 2000 kusů

MK ČR E 23317 ISSN 2336-4181

Neprodejně, vychází pětkrát ročně.

Své dotazy či náměty můžete posílat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz

1. Lékařská fakulta UK testuje své zaměstnance

Jako reakci na vládní opatření o testování zaměstnanců, umožnila fakulta svým zaměstnancům testování na onemocnění covid-19 centrálně v budově děkanátu, a to v prvním patře Stomatologické kliniky. Zájemci si musí předem registrovat termín prostřednictvím fakultních webových stránek. Na pracovištích je umožněno také samotestování. U fakultních zaměstnanců, kteří jsou současně zaměstnání nemocnicemi, zajišťují testování nemocnice. Nemocnice také zajišťují testování studentů, kteří sem docházejí na praxe. Zároveň mají všichni zaměstnanci UK, a v urgentních případech také studenti, k dispozici testovací centrum na Albertově ve Studničkově ulici. I zde je testování možné jen po předchozí rezervaci. Zájemci o testování se na místě musejí prokázat platnou pracovní smlouvou, zaměstnaneckou kartičkou nebo kartou ISIC. Negativní test má pro účely vstupu na pracoviště platnost sedm dní.

red

Foto: archiv UK

LIFMAT 2021 propojil lékaře s inženýry

Konference LIFMAT 2021 – Moderní technologie v medicíně a řízení životního stylu, která proběhla 8. dubna v Cubex centru, ukázala, kudy se v praxi ubírají cesty telemedicíny, a představila možná řešení pro budoucnost. „Současná demografická i epidemická situace vyžaduje zvýšení efektivity práce ve všech oborech medicíny, aby bylo možno poskytnout adekvátní péči co nejvíce pacientům,“ uvedl předseda programového a organizačního výboru doc. Martin Matoulek z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN. Na konferenci LIFMAT 2021 vystoupila řada odborníků včetně lékařů a nutričních specialistů působících na 1. LF UK, která byla jednou ze zajišťujících institucí. Konference propojila odborníky nejen z medicíny, ale také z oblasti moderních technologií. Důkazem bylo bohaté zastoupení zástupců z ČVUT Fakulty elektrotechnické.

mal

Odborníci konstatují stále stejně vysokou odbornou péči o matku a dítě

Na půdě 1. LF UK se 22. dubna konal webinář Perinatologie 2020. Pořadatelem odborné onlinové akce byl vedoucí neonatologického oddělení Gynekologicko-porodnické kliniky 1. LF UK a VFN prof. MUDr. Antonín Pařízek, Ph.D., který je zároveň místopředsedou Sekce perinatologie a fetomaternální medicíny (SPFM) České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP. Prof. Pařízek společně s dalšími členy odborné perinatologické sekce uvedli, že v roce 2020 se v České republice podařilo i přes nepříznivou epidemiologickou situaci udržet péči o matku a dítě na stejně skvělé úrovni jako v roce 2019. Porodů a počet narozených dětí, stejně jako počty císařských řezů (24,9 %) a perinatální mortalita, zůstaly zhruba na stejné úrovni. Dokonce mírně klesl počet předčasných porodů (na 6,9 %). Odborníci vedle analýzy výsledků perinatální péče v ČR za rok 2020, doporučených postupů dispenzární péče v těhotenství i aspektů péče o těhotné v době epidemie covidu-19 také poděkovali lékařům, porodním asistentkám a dětským sestrám z celé České republiky za jejich obětavou práci ve velmi složitých a provozně náročných podmínkách.

red

ECMO tým 1. LF UK a VFN již napojil 500 pacientů

„Na ECMO jsme letos napojili již jednapadesát pacientů, z toho tři děti. Oproti předchozím rokům jde o obrovský nárůst. Podobný počet míváme běžně až na podzim, a ne po třech měsících. Až na výjimky se jedná jen o pacienty se selháním plic při onemocnění covid-19,“ uvedl prof. Jan Bělohávek, koordinátor ECMO týmu 1. LF UK a VFN, s tím, že loni napojili lékaři ve VFN na mimotělní oběh celkem 72 pacientů průměrného věku 44 let. U jednatřiceti z nich bylo příčinou onemocnění covid-19. Mimotělní membránová oxygenace pomáhá lékařům ve VFN zachraňovat životy již 14 let.

ECMO pomáhá lékařům ve VFN zachraňovat životy již 14 let. Foto: archiv VFN

Na ECMO dosud napojili pět set pacientů s kritickým selháním srdce nebo plic. Lze předpokládat, že bez této invazivní metody by neměli šanci přežít. VFN jako jediné české pracoviště poskytuje mimotělní podporu pacientům všech věkových kategorií, a to včetně dětí a novorozenců s hmotností vyšší než 2500 gramů.

red

Vrácení knih bez objednání

Od 13. dubna mohou být knihy z knihovny Ústavu vědeckých informací 1. LF UK vráceny do zbrusu nového biblioboxu, který je umístěný bezprostředně za vchodem do budovy knihovny (U Nemocnice 4). Fakulta vyšla vstříc požadavkům studentů, kterým v této době distančních přístupů zajistila možnost bezkontaktní formy vrácení vypůjčené literatury. Půjčené knihy lze vracet každý všední den od 7 hodin ráno do 20 hodin večer.

jar

Studie na 1. LF UK řeší účinnost očkování proti covidu-19

Vědci 1. LF UK se obrací na zaměstnance 1. LF UK a VFN, kteří buď byli očkováni vakcínou Comirnaty společností Pfizer a BioNTech, nebo prodělali covid-19, s žádostí o účast na studii zaměřené na stanovení hladin protilátek proti onemocnění covid-19 a buněčné imunity. Cílem je prohloubit znalosti o vlivu očkování na humorální a buněčnou odpověď očkovaných jedinců. „Víme, že vakcína firem Pfizer a BioNTech má účinnost 95 %, ale nevíme, jak dlouho u pacientů očkovaných touto vakcínou vydrží paměťová imunita, respektive, jak dlouho mají tito pacienti účinnou imunitu proti tomuto viru,“ vysvětluje důvody k výzkumu hlavní řešitelka studie Mgr. Ludmila Maffei Svobodová

z Ústavu biofyziky a informatiky 1. LF UK. Odběry bude laboratorně vyhodnocovat doc. Jiří Hrdý z Ústavu imunologie a mikrobiologie 1. LF UK a VFN, který je spoluřešitelem studie. Vědci budou sledovat trvání specifické imunitní odpovědi u očkovaných jedinců v průběhu jednoho roku od očkování a pro porovnání se skupinou očkovaných bude do studie zařazena i skupina dobrovolníků, kteří onemocnění covid-19 prodělali. Na základě těchto výsledků lze určit nutnost případného dalšího očkování.

mal

Poruchy příjmu potravy se někdy „dělí“

Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN spolupřádala na půdě fakulty již XIII. mezinárodní interdisciplinární konferenci o poruchách příjmu potravy a obezitě. Třídenní odborná akce se věnovala nejen poruchám příjmu potravy u dětí a adolescentů, ale například i dopadům epidemiologických opatření na pacienty s poruchami příjmu potravy. „O zkušenostech s pandemickou situací v klinické praxi bylo na konferenci několik přednášek. S tímto tématem se navíc pojí také velmi aktuální problematika dostupnosti odborné péče, definice minimálních standardů péče, další vzdělávání odborníků multidisciplinárních týmů, vliv excesivního cvičení na průběh onemocnění a další,“ nastínila prof. Hana Papežová z Psychiatrické kliniky. Pozornost odborníci věnovali i nárůstu poruch příjmu potravy u dětí v rodinách, kde už se onemocnění vyskytuje v druhé či třetí generaci. „V onemocnění hraje roli řada biologických faktorů, jako je genetika, ale také výchova a způsob stravování v rodinách od časného dětství,“ dodává prof. Papežová.

mal

„U poruch příjmu potravy hraje roli genetika i výchova,“ říká prof. Hana Papežová. Foto: archiv 1. LF UK

Představujeme vědeckou skupinu Richarda Plavky

Foto: archiv prof. Plavky

Výzkumný tým Neonatologického oddělení s JIRP Gynekologicko-porodnické kliniky 1. LF UK a VFN tvoří

dlouhodobí spolupracovníci MUDr.

Blanka Zlatohlávková, Ph.D.,
MUDr. Tereza Lamberská,
Ph.D., MUDr. Pavel Kopecký,
Ing. Petr Kudrna, Ph.D., MUDr.
Jana Termerová a MUDr.

Milena Tušková. Další kolegové
MUDr. Markéta Lukšová, MUDr.

Juraj Gál, MUDr. Jan Smíšek,
MUDr. Klára Dunajová, MUDr.

Josef Matoušek a MUDr. Nguyen Truong

An postupně tým doplňují podle konkrétního
výzkumného úkolu.

Výzkumná činnost skupiny se dlouhodobě zaměřuje především na oblast funkční nezralosti a postnatálního zrání lidského jedince. Klinický výzkum probíhá v oblasti poruch dýchání nezralých novorozenců a jejich poporodní adaptace a vývoje celé respirační problematiky, s hledáním možností snižování dlouhodobé morbidity nezralých novorozenců. Zároveň tým rozvíjí spolupráci s jinými pracovišti v oblasti preklinického výzkumu.

Spolupráce, granty, projekty

Pracoviště řeší výzkumné záměry s tematikou léčby respiračního selhání pomocí nekonvenčních metod umělé plicní ventilace, a to jak oscilační, tak trysové. V této oblasti je zapojeno do celé řady mezinárodních projektů a koordinuje klinický výzkum na celorepublikové úrovni. Studie se zabývají způsoby podávání surfaktantu a jeho složením (studie POPART) a časným podáním inhalačních kortikosteroidů k potlačení rozvoje chronického plicního onemocnění (NEuroSIS).

Studium nezralých novorozenců

Vědecká skupina nadále rozvíjí výzkum zabývající se stabilizací extrémně nezralých novorozenců, kde pracoviště spolupracuje s Univerzitou v Leidenu (Arjan te Pas). V současné době se zaměřuje na studium adaptace a stabilizace nezralých novorozenců při probíhající placentární transfuzi. V posledních pěti letech zahájila společně se skupinou perinatologů (prof. MUDr. Antonín Pařízek, CSc., MUDr. Michal Koucký, Ph.D.) léčebný a výzkumný program zabývající se periviabilitou plodu a novorozence. Dlouhodobě spolupracuje s Centrem následné péče Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN

v oblasti studia dlouhodobé morbidity, extrémní nezralosti a jejího dosahu do dětského věku.

Široké spektrum vědecké spolupráce

Pracoviště prof. Plavky dále spolupracuje na grantech společně se skupinou MUDr. Jana Kopeckého, DrSc., z Fyziologického ústavu AV ČR (změny transkriptomu a kontrola energetického metabolismu), se skupinou doc. RNDR. Josefa Cvačky, Ph.D., z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR (studium složení lidského mazu, a) a se skupinou prof. MUDr. Libora Vítka, Ph.D., při Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky zabývající se studiem fotodegradačních produktů bilirubinu. S Oční klinikou 1. LF UK a VFN spolupracuje na studiích RAINBOW a FIREFLY, které se zabývají efektivitou a bezpečností léčby intravitreálních aplikací anti-VEGF u progresivních forem retinopatií nezralých novorozenců. Další spolupráce na výzkumných projektech se úspěšně rozvíjí s Biomedicínskou fakultou ČVUT, a to především v oblasti respirace a ventilačních technik. Aktuálně se pracoviště zapojilo do spolupráce v rámci Světové asociace perinatální medicíny (WAPM) hodnotící vliv covidu-19 na plod a novorozence s dopadem do dětského věku.

Foto: Shutterstock

Mezinárodní význam skupiny

Výzkumná skupina pravidelně publikuje v impaktovaných časopisech s citačními ohlasy. Prof. Plavka je členem Evropské skupiny pro doporučení léčby RDS, která periodicky publikuje svá doporučení. Vedoucí a spolupracovníci vědecké skupiny obdrželi cenu za nejlepší originální práci (John Haven Emerson Award) a pravidelně jsou zváni jako řečníci na významné evropské a světové kongresy.

red

Kdy přesně nastává okamžik smrti? Odpověď přinesla mezinárodní studie

Okamžik smrti je z biologického pohledu proces. Z právního a etického hlediska však smrt za proces považovat nelze, a proto na základě celospolečenské dohody pracujeme se smrtí jako s okamžikem," říká MUDr. MgA. Kateřina Rusinová, Ph.D., přednostka Kliniky paliativní medicíny I. LF UK a VFN. Jak tento okamžik určit bylo předmětem mezinárodní studie DePPaRT, do které se zapojily dvě desítky jednotek intenzivní péče v Kanadě, Holandsku a České republice včetně Kliniky paliativní medicíny I. LF UK a VFN. Porozumění procesu umírání je mimořádně důležité pro transplantační medicínu. Vedle dárců se smrtí mozku se v České republice rozvíjí program dárcovství po smrti v důsledku nevratné zástavy oběhu, a právě této skupiny dárců se studie týkala. Výzkumníci v těchto zemích požádali více než 600 rodin, aby umožnily lékařům sledovat životní

funkce jejich blízkých během umírání. Výsledky studie prezentované v New England Journal of Medicine ukazují, že srdeční aktivita se často během procesu umírání může po zastavení na chvíli zase obnovit. Nejdelší prodleva mezi srdeční zástavou a krátkodobým znovuoobením činnosti srdce byly čtyři minuty a dvacet sekund. Nikdy se však nestalo, že by se krevní oběh obnovil trvale nebo že by pacient znovu nabyl vědomí. Studie poskytuje důkazy podporující přístup, kdy se po zástavě srdce čeká pět minut, než lékaři stanoví čas úmrtí. Data ze studie lze nyní použít k formulování zásad pro dárcovství orgánů na národní i mezinárodní úrovni.

mal

Foto: Markéta Sýkorová

Resumption of Cardiac Activity after Withdrawal of Life-Sustaining Measures

New England Journal of Medicine (IF 74.699)

2021 January 28

DOI: 10.1056/NEJMoa2022713

PMID: 33503343

TOP 3 NA JEDNIČCE

Představujeme TOP 3 články (dle IF), jejichž autoři jsou naši vynikající vědci.

Experimentální výzkum

Cytarabine nanotherapeutics with increased stability and enhanced lymphoma uptake for tailored highly effective therapy of mantle cell lymphoma

Pola R, Pokorná E, Vočková P, Böhmová E, Pechar M, Karolová J, Pankrác J, Šefc L, Helman K, Trněný M, Etrych T, Klener P

Acta Biomater (IF 7.242)

2021 Jan 1;119:349-359

DOI: 10.1016/j.actbio.2020.11.014
PMID: 33186784

Epidemiologická studie

Comparison between success rates for smokers re-treated by a smokers' clinic and success rates for smokers treated for the first time

Stepankova L, Kralikova E, Zvolksa K, Pankova A, Adamceva Z, Kuhn M, Noland D

Addiction (IF 6.343)

2021 Feb;116(2):346-355

DOI: 10.1111/ADD.15175
PMID: 32592219

Klinická studie

Tumour-free distance: a novel prognostic marker in patients with early-stage cervical cancer treated by primary surgery

Cibula D, Slama J, Dostálek L, Fischerová D, Germanova A, Frühauf F, Dundr P, Nemejcova K, Jarkovsky J, Sebestova S, Burgetová A, Borčinová M, Kocián R

Br J Cancer (IF 5.791)

2021 Mar;124(6):1121-1129

DOI: 10.1038/s41416-020-01204-w
PMID: 33318656

Na klinice probíhá specializované vzdělávání pro lékaře v atestační přípravě z jiných očních klinik a oddělení, zvláště v oblasti refrakční a vitreoretinální chirurgie. Foto: archiv kliniky

Jedno z největších českých center pro choroby sítnice a sklivce

Oční klinika 1. LF UK a ÚVN byla založena v roce 2004 a navázala na dlouholetou tradici očního oddělení ÚVN. Klinika pokrývá široké spektrum oftalmologické péče s výjimkou pediatrie oftalmologie. Zvláštním zaměřením je chirurgická léčba pacientů, pro které slouží specializovaná centra: centrum refrakční chirurgie, kataraktové centrum, glaukomové centrum a centrum vitreoretinální chirurgie.

Klinická činnost

Klinika poskytuje ambulantní i lůžkovou péči ve všech podoborech oftalmologie a zároveň slouží jako konsiliární zajištění pro ostatní kliniky a oddělení Vojenské fakultní nemocnice. Jako u ostatních pracovišť ve vojenské nemocnici je zdejší specifikem péče o vojáky v činné službě a válečné veterány a posudková činnost v rámci náborového střediska Armády České republiky.

Oční klinika je jedním z největších republikových center pro choroby sítnice a sklivce. S rozvojem vitreoretinální chirurgie a biologické anti-VEGF terapie došlo v této oblasti v minulé dekádě ke značnému rozšíření léčebných možností u stavů dříve neléčitelných. V posledních letech je i v této oblasti patrný trend přesunu péče z lůžkového do ambulantního režimu. Tento trend byl navíc ještě zdůrazněn specifickou situací vzniklou během pandemie covidu-19. V souvislosti s těmito změnami je v současnosti část lůžkového oddělení kliniky přebudována na specializované centrum pro biologickou (anti-VEGF) terapii s plánovaným dokončením na jaře 2022.

Výuková činnost

Klinika je zapojena od pregraduální výuky v magisterských programech všeobecného a zubního lékařství. Dále na klinice probíhá postgraduální vzdělávání v oboru experimentální chirurgie a zobrazovací metody. Na klinice probíhá specializované vzdělávání pro lékaře v atestační přípravě z jiných očních klinik a oddělení, zvláště v oblasti refrakční a vitreoretinální chirurgie. Do výuky je aktivně zapojen hostující profesor Vladimír Kratky z kanadského Kingstonu.

Výzkumná činnost

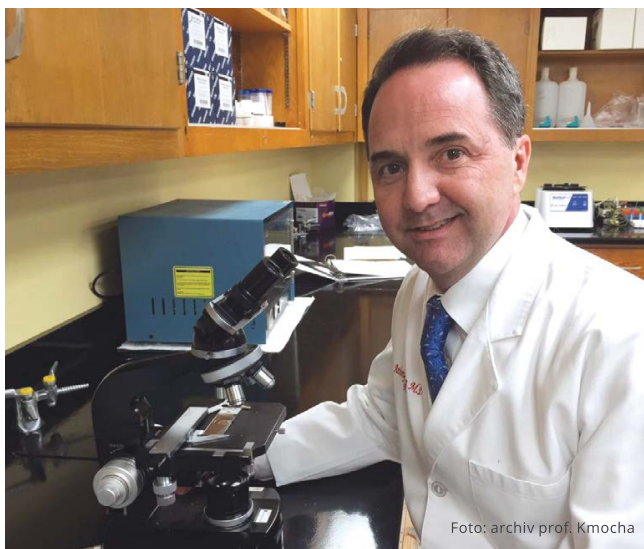
Ve výzkumné oblasti se pracoviště zaměřuje na mapování míry hypoxie u sítnicových vaskulopatií. Ve spolupráci s Ústavem lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN se připravuje projekt analýzy markerů hypoxie ve sklivci v korelaci s mírou hypoxie u různých sítnicových patologií. V oblasti experimentální chirurgie klinika pracuje na optimalizaci a zavádění nových operačních metod a postupů.

Klinika v číslech (za rok 2019)

- Počet lékařů: 28 lékařů (včetně částečných úvazků)
- Počet ambulantních ošetření: 44 386 (u 33 232 pacientů)
- Počet hospitalizací: 911
- Počet operací: 3 717
- Počet intravitreálních aplikací: 5 315

Martin Šín, přednosta Oční kliniky 1. LF UK a ÚVN

Professor Bleyer has contributed to numerous discoveries made at the First Faculty of Medicine

Anthony J. Bleyer, MD, nephrologist and epidemiologist from Wake Forest School of Medicine in North Carolina, has been collaborating with the current Department of Paediatrics and Inherited Metabolic Disorders of the First Faculty of Medicine of CU and General University Hospital since 2008. Working with the group of Stanislav Kmoch, the investigators have identified several genetic causes of kidney disease and have had over forty joint publications in high impact journals.

Professor Anthony J. Bleyer is a long-term collaborator with Stanislav Kmoch in the Department of Paediatrics and Inherited Metabolic Diseases, previously the Department of Paediatric and Adolescent Medicine. This joint research has concentrated on rare genetic kidney diseases. Together, the investigators have identified genetic causes of several autosomal dominant kidney disorders.

Rare genetic disorders

Prof. Bleyer and his team at Wake Forest have concentrated on the identification of families with rare genetic disorders and the clinical characterization of these families. Prof. Kmoch and his team have then further defined the biochemical changes and performed genetic investigations to identify the genetic causes of these disorders. “Initially it was thought that only a few families suffered from these conditions, but we have been referred over 600 families from around the world, and we have been able to identify a genetic cause of kidney disease in about 400 families,” commented prof. Bleyer. The results of these studies led to creation

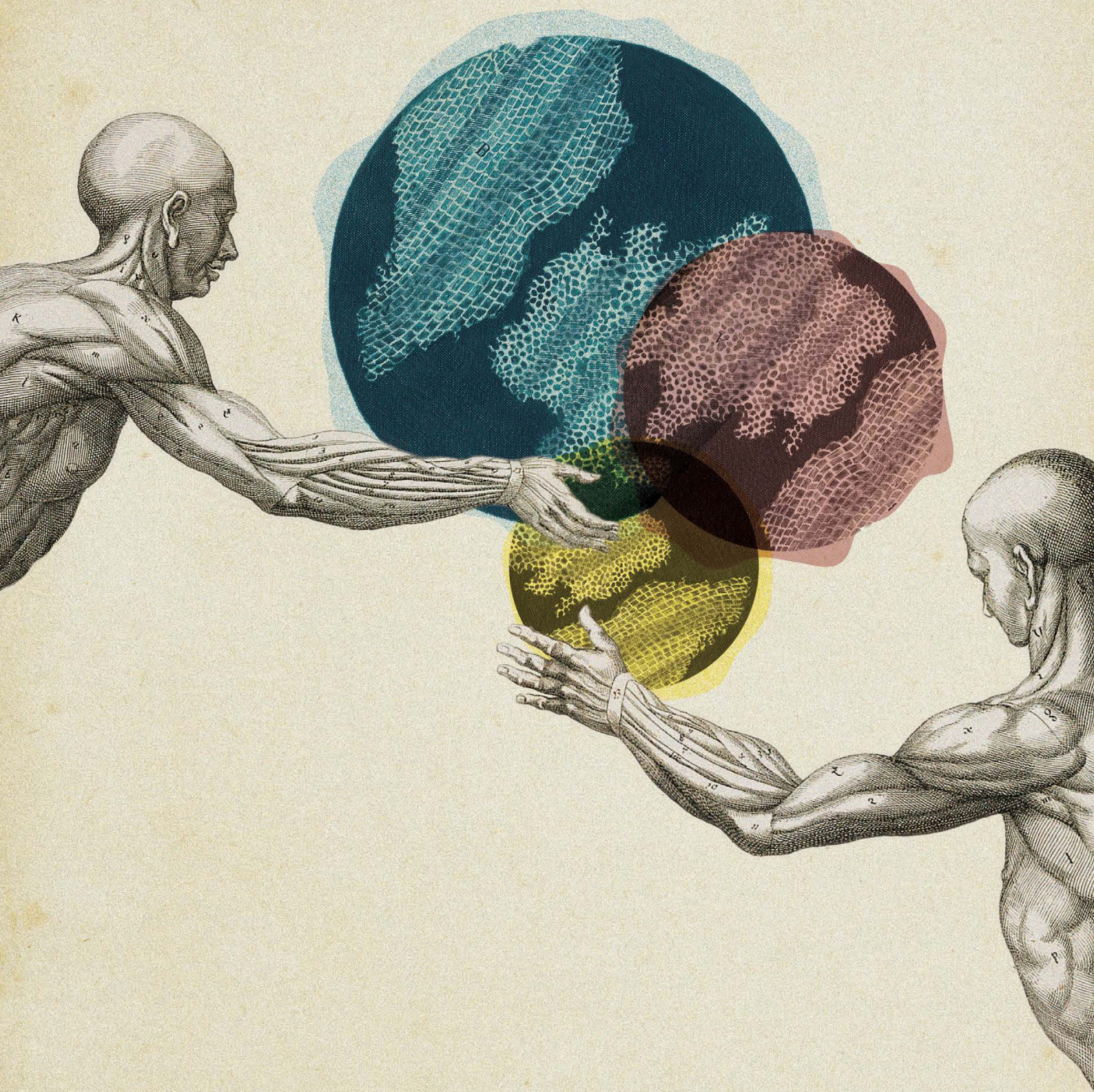
of a new terminology for these disorders, which is now being used for other genetic kidney diseases as well. In addition the work has provided an explanation of pathophysiological changes in these disorders and similar toxic proteinopathies, as well as the discovery of potential therapies. The groups is also working with the Broad Institute of Harvard and MIT on a new treatment for these disorders.

Strong friendships

During his visits in Prague, Professor Bleyer gives lectures and since 2016, he has also been a visiting professor here. Last year, he received for his scientific and educational work the Golden Medal of Charles University. “While we are proud of our accomplishments in the scientific area, I am happiest with the many families we have helped in the Czech Republic, the US, and all over the world. In addition, my team members, our families, and I have developed strong friendships with professor Kmoch and his team members. I have been incredibly impressed by the scientists and directors of the First Faculty of Medicine and Charles University, and I consider myself incredibly fortunate to have learned about the Czech culture and met so many great people from the Czech Republic. The beer is of course outstanding.”

red

Jak je hodnocena a podporována věda na 1. LF UK?

Fakulta má nyní za sebou řadu hodnotících zpráv. V některých hodnotila sebe sama, jindy se srovnávala s ostatními českými nebo zahraničními pracovišti. Vědu na 1. LF UK hodnotili sami vědci, zahraniční experti, čeští úředníci. Interpretace hodnocení vědy je poměrně složitá problematika, proto přinášíme alespoň zjednodušenou informaci o tom, jak dobře si v oblasti vědy 1. LF UK stojí, jaké výzvy svým odborníkům nabízí a jakou další podporu jejich bádání připravuje do budoucna.

Ústřední metodika M17+

Hodnocení vědy, které na fakultě do roku 2016 probíhalo na základě dat z Rejstříku informací o výsledcích (RIV), bylo od roku 2017 postupně nahrazeno metodikou M17+, ta vznikla vládním usnesením o Metodice hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací. Metodika M17+ je komplexním hodnocením na základě pěti modulů (M1–M5) a klade si za cíl zvýšit efektivitu vynakládání veřejných prostředků. Výsledkem je hodnocení výzkumné organizace pomocí čtyř stupňů – A, B, C, D (A = excelentní), na základě kterého se pak odvíjí míra financování.

V rámci hodnocení vědecké činnosti pomocí Metodiky 17+ vznikly jednak hodnotící zprávy jednotlivých oborů a vědních oblastí rozvíjených na naší univerzitě (Charles University Evaluation Report), jednak hodnotící zprávy jednotlivých součástí výzkumných organizací (First Faculty of Medicine Evaluation Report), které jsou dostupné na portálu IS věda (Evidence a hodnocení tvůrčí činnosti na UK, <https://is.cuni.cz/veda/hodnoceni/dashboard>).

Národní hodnocení vědy zahraničními experty

V letech 2014–2018 probíhalo také Národní hodnocení vědecké aktivity na UK a v jejích součástech. Vědecké aktivity hodnotila rada v součinnosti s panelem externích hodnotitelů (panelistů) – šlo o zahraniční odborníky navržené jednotlivými fakultami. Hodnotitelé vycházeli z vybraných výsledků (peer-review), bibliometrických dat (kategorie FORD / CUNI / WOS) a sebeevaluačních zpráv fakult a výsledků modulů M4 a M5. Hodnotitelé také univerzitu a její fakulty porovnali s obdobnými univerzitami (tzv. benchmarkové univerzity). Fakulty UK navrhly pro své porovnání univerzity v Miláně, Vídni, Lovani, Kodani, Heidelbergu a Varšavě. Zahraniční experti v závěrečných zprávách zhodnotili nejen univerzitu a její jednotlivé fakulty, ale také uvedli několik doporučení, která by měla vést ke zkvalitnění vědeckého výkonu. Zejména kladli důraz na větší internacionalizaci univerzitního prostředí, u vědeckých prací pak na kvalitu, která má mít přednost před kvantitou. Našemu prostředí odborníci vytýkali přílišnou fragmentaci vědeckých týmů napříč pěti lékařskými fakultami Karlovy univerzity

Vědecký výkon kvalita ilustrují moduly M1–M2

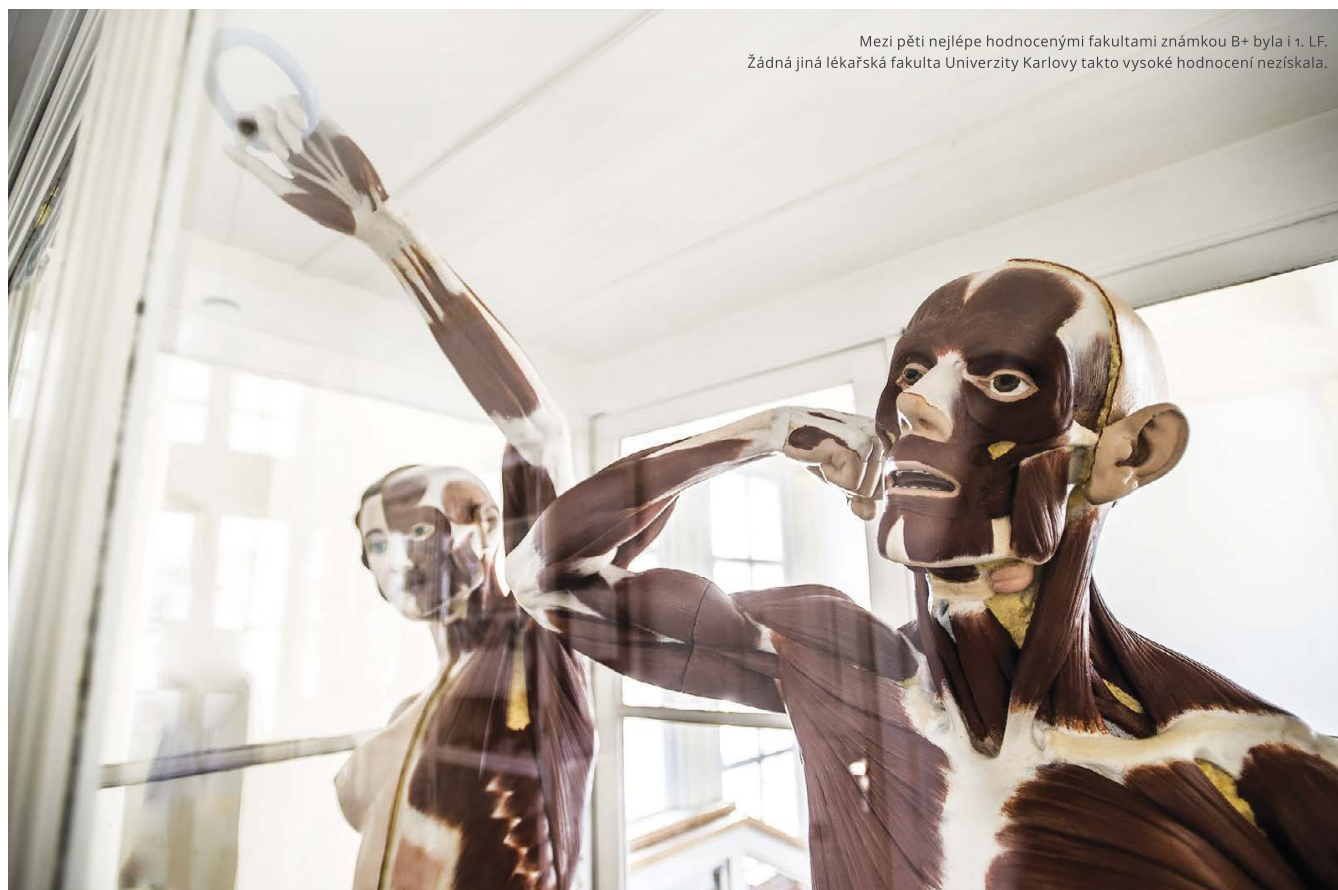
M1 = peer-review (recenzní řízení, kdy je vědecká práce hodnocena experty stejné oblasti)

M2 = bibliometrická analýza (četnost a kvalita tvůrčí činnosti odvozená od významu časopisů, v nichž byly výsledky publikovány)

Segment vysokých škol ilustrují moduly M3–M5

M3 = sebeevaluační zpráva (společenská relevance, aplikovaný smluvní výzkum, mezinárodní viditelnost atd.)

M4, M5 = úroveň organizace řízení doktorského studia, lidských zdrojů; mobilita; infrastruktura; mise vize; cíle strategie

Mezi pěti nejlépe hodnocenými fakultami známkou B+ byla i 1. LF. Žádná jiná lékařská fakulta Univerzity Karlovy takto vysoké hodnocení nezískala.

a absenci účasti na významných zahraničních grantech, jako například European Research Council, v pozici hlavního řešitele. Navzdory řadě připomínek hodnotící zpráva konstatovala, že vzhledem k relativně nízkému institucionálnímu financování snese vědecká aktivita Univerzity Karlovy srovnání se zahraničními univerzitami.

Jsme nejlepší LF v rámci vnitřního hodnocení UK

Další hodnocení vědy, které 1. LF UK v poslední době podstoupila, bylo vnitřní hodnocení Univerzity Karlovy, které strukturou kopírovalo modul M3 z národního hodnocení dle metodiky M17+. Výsledné hodnocení jednotlivých fakult bylo v rozmezí A, B, B+, C, C+, D, D+, a opět výsledná hodnota dle těchto „značek“ dopadá na institucionální financování. Mezi pěti nejlépe hodnocenými fakultami známkou B+ byla i 1. LF. Žádná jiná lékařská fakulta Univerzity Karlovy takto vysoké hodnocení nezískala.

Vědecká rada nově

Spolu s obměnou děkana bylo v roce 2020 pozměněno také složení Vědecké rady 1. LF UK (VR). Zachovala šedesátičlennou základnu, kde je třetina jejích členů mimouniverzitních. Co je vlastně úkolem VR? Na jejích zasedáních se vedou řízení ke

jmenování profesorů a habilitační řízení. Fakulta má akreditaci pro konání habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorů ve 37 oborech a navrhuje Vědecké radě UK čestné doktoráty. Schvaluje také studijní programy fakulty, členy komisí pro Státní závěrečné zkoušky, členy oborových rad, školitele doktorského studia. Nyní bude například schvalovat složení koordinačních rad nového programu Cooperatio. Vyjadřuje se také k zásadním otázkám o směřování fakulty. Významní vědci jsou na návrh děkana 1. LF UK u příležitosti významných životních jubileí nebo za zásluhy o rozvoj univerzity oceněni rektorem historickou, zlatou nebo stříbrnou medailí UK. Kolegium rektora schvaluje návrhy Vědecké rady 1. LF UK na jmenování hostujících profesorů. V minulosti byli hostujícími profesory jmenováni například, prof. Dr. Med. Jiří Dvořák ze Schulthess Klinik v Curychu nebo prof. Anthony J. Bleyer, M.D., z Wake Forest School of Medicine v USA. Fakulta v současnosti připravuje také možnost, aby tzv. visiting professors mohli být jmenováni zahraničními členy VR. Pro další internacionalizaci fakulty podpořilo nedávno kolegium děkana také možnost předkládat habilitační práce v angličtině.

Nový program Cooperatio

Nejvýznamnější novinkou v oblasti fakultní vědy je nyní inten-

Habilitační práci dle ZVŠ § 72 se rozumí jedna následujících variant:

- A. Písemná práce, která přináší nové vědecké poznatky.
- B. Soubor uveřejněných vědeckých prací doplněný komentářem.
- C. Tiskem vydaná monografie, která přináší nové vědecké poznatky.

Obecná doporučení: Habilitační práce by měla přinášet nové významné vědecké poznatky nebo významně rozšiřovat dřívější pozorování jiných autorů. Práce by neměla opakovat známé skutečnosti či pouze potvrzovat dříve publikovaná data.

Formální hledisko: Práce musí být napsána nově, nelze používat kusy textů ze starších (byť vlastních) publikací či přehledových článků. Stejná omezení se týkají doprovodných obrázků tabulek. Vlastní rozsah habilitačního spisu není kodifikován.

živní příprava a přechod na nový program Cooperatio, který od 1. ledna 2022 nahradí stávající program Progres. Cooperatio je strukturálně odlišný institucionální nástroj podpory rozvoje vědy na UK, který bude striktně mezifakultní a bude dělen do vědních oblastí a oborů, které byly schváleny Vědeckou radou UK pro celou univerzitu. Po vzájemné dohodě fakult a rektorátu bude pro danou oblast jmenován hlavní univerzitní koordinátor, který bude schvalován jednotlivými vědeckými radami. Každá fakulta bude mít v radě své zastoupení v oblasti, které se vědecky účastní.

Celý proces vzniku nové struktury Cooperatia bude probíhat v několika etapách tak, aby od roku 2022 byly jednotlivé obory a jejich součásti a pracovníci aktivní. V současné chvíli se jednotlivé fakulty přihlašují k vědním oborům, které poté budou soustavně rozvíjet. Podrobnější finální informace bude fakulta zveřejňovat na všech úrovních.

Publikační činnost

- Jak jsou definovány oborové kvartily? Celkový počet časopisů oboru je třeba rozdělit podle výše impakt faktoru na čtvrtiny a určit, ve kterém kvartilu (Q1–Q4) se časopis nachází.
- Hirschův index (také H-index) udává, kolik článků daného autora dosahuje citovanosti stejné nebo vyšší, než je pořadové číslo článku dle počtu citací.
- Práce otištěné v časopisech s nejvyšším IF – Hodnota impakt faktoru je bibliometrický parametr s velkou tradicí. Vztahuje k významu časopisu a jeho hodnoty zveřejňuje jednou ročně Journal Citation Report, součást polytematické databáze Web of Science.

Vědecký výkon na fakultě

Na návrh proděkana pro vědeckou činnost schválilo nedávno kolegium děkana také změnu algoritmu pro vnitřní výpočet vědeckého výkonu na 1. LF UK tak, aby lépe reflektoval celkovou změnu hodnocení vědeckého výkonu na univerzitě a jejích součástech, které proběhlo v rámci národního hodnocení výzkumných organizací dle metodiky M17+ a které upřednostňuje kvalitu před kvantitou vědeckého výkonu. Byl proto zrušen „kvantitativní“ bibliometrický parametr (BIB body) a naopak posílil kvalitativní parametr založený na oborovém kvartilu časopisu, v němž je práce otištěna (IF body). Bodově se tak více zvýhodní publikace vydané v excelentních časopisech (první oborový decil, první oborový kvartil). Dále došlo ke sjednocení počtu odměněných, kdy bude každý rok rozdělena částka mezi 50 nejlépe publikujících autorů a autorek 1. LF UK. Částka, kterou mezi tyto vědce fakulta rozdělí, byla navýšena na 1,2 milionu korun. Fakulta přitom klade důraz na jednoznačnou dedikaci vědeckých prací 1. LF UK.

Odměny za excelentní publikace

Fakulta také jednou ročně oceňuje své badatele prostřednictvím Ceny kolegia děkana za excelentní publikace. Toto ocenění plně koresponduje s doporučením expertů v hodnotící zprávě finančně odměňovat nejlepší autorské publikace. Pět nejlepších vědeckých publikací, které mají dedikaci 1. LF UK z pozice prvního či korespondenčního autora a vyšly v časopise s IF, který spadá do prvního oborového kvartilu (optimálně v prvním decilu), vybírá kolegium děkana ze souboru prací nominovaných přednosty fakultních pracovišť na základě tajného hlasování. Ve zkratce se jedná o publikace, které fakulta prezentuje jako klíčové výsledky tvůrčí činnosti v rámci národního, univerzitního a vnitřního hodnocení vědecké činnosti (modul M1). Novinkou je záměr fakulty, která bude do budoucna udělovat také ocenění za excelentní tvůrčí počín, například za skvělé monografie či získání patentu. Podporu poskytuje fakulta také pro publikování ve formátu Open Access, což je otevřený přístup k vědeckým publikacím. Přístup k vědeckým textům umožňuje fakt, že vědci za publikaci svých odborných textů platí jejich vydavateli řádově až desítky tisíc korun. Jak vlastně tyto prostředky získat? Vědec si je zajistí ze získaného grantu, případně z institucionálních prostředků (peníze určené pro fakultu na vědu). Novum v této oblasti je, že pro špičkové publikace (v prvním oborovém decilu) může první nebo korespondenční autor požádat fakultu o úhradu částky za publikaci, a to do maximální výše čtyři tisíce euro.

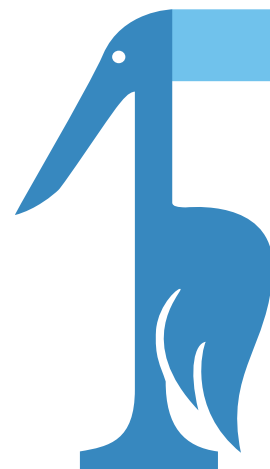
Martin Vokurka, děkan 1. LF UK

Pavel Klener, proděkan pro vědeckou činnost a akademické hodnosti

Petra Klusáková, vedoucí Oddělení komunikace 1. LF UK

Jak se vám bádá na 1. LF UK, vnímáte fakultní podporu vědecké činnosti?

How do you like doing research at 1LF, do you feel the support towards scientific activities?

doc. Petra Lišková, proděkanka pro grantovou problematiku

Prostředí na 1. LF vnímám jako svobodné, a proto se mi bádá dobře. Na Klinice pediatrie a dědičných poruch metabolismu, kde pracuje převážná část mé vědecké skupiny, jsou ceněny především výsledky. Většinou nejsem schopná psát vědecké publikace v pracovní době, proto mi vyhovuje flexibilita akademického prostředí. S vědeckou činností souvisí i podpora Grantového oddělení 1. LF UK, kterou velmi oceňuji. Vítaná je i finanční částka poskytovaná pracovištím, která získávají prostředky z mimouniverzitních grantů. Umožňuje mi dát odměnu pracovníkům, pro které není v grantových žádostech „kolonka“, například velmi nápomocným zdravotním sestřám.

prof. Otomar Kittnar, proděkan pro rozvoj fakulty a vnější vztahy a přednosta Fyziologického ústavu

Badatelská práce patří neodmyslitelně k akademickému životu na naší fakultě. Přes její nepochybnou kvalitu je ale stále co zlepšovat. Pro budoucnost vědy je zapotřebí mít osobnosti, které jsou nadány invencí a mají pro badatelskou práci motivaci založenou na touze objasňovat dosud neznámé. Pak je nutné vytvářet pro tyto osobnosti dobré podmínky včetně těch ekonomických.

Mezi studenty naší fakulty je zmíněných osobností dostatek. Fakulta se dlouhodobě snaží o jejich vyhledávání, bohužel problémem je jejich udržení ve vědě. Je logické, že student medicíny se chce po promoci medicíně věnovat, a ačkoliv je teoreticky možné klinickou práci s vědou kombinovat v postgraduálním studiu, je praktická realizace takové kombinace nelehká. Bude velmi důležité definovat ve spolupráci s VFN a dalšími spolupracujícími nemocnicemi taková opatření, která by při zachování kvalitní zdravotní péče umožnila ponechat perspektivním vědcům dostatek času a energie na výzkum. Ještě naléhavější je to u mladých postdoktorandů. A pokud se podaří navíc zajistit dostatečné finance na výzkum zvýšením efektivity v získávání grantů a mezinárodních projektů, nebudeme se muset o budoucnost kvalitní vědy na fakultě obávat.

Betty Berezovsky, 5th year GM

I have been fortunate to work in the iron metabolism lab at the Institute of Pathological Physiology. I have had the honour to be mentored by Dr. Jan Krijt who has exposed me to a variety of laboratory techniques as well as shared his knowledge and expertise in the field of iron and beyond. The value this will add to my future career as a doctor cannot be quantified. My experience has taught me that if one wants to enrich their education at 1LF, the faculty will do its best to accommodate passionate students. I love the insight the participation the lab work has given me, and I see research being an inseparable part of my medical career.

doc. Tomáš Grus, primář II. chirurgické kliniky – kardiiovaskulární chirurgie

1. LF UK tradičně patří mezi špičková pedagogicko-vědecká pracoviště, která se podílí na pregraduálním i postgraduálním vzdělávání. Právě doktorandi jsou velmi efektivní silou podílející se na vědecké práci. Vytvoření lepších podmínek pro postgraduální studium, především těch časových a finančních, proto může významným dílem přispět k zefektivnění práce na tomto poli. Vědecká práce pak bude prováděna přes den, kdy jsme ještě plní sil, a ne po večerech a víkendech, jak to často bývá. Podobným způsobem bychom měli motivovat i vědecké pracovníky z řad kliniků a podpořit vědecké projekty, které se přímo podílí na zlepšení klinické praxe. S tím také bezprostředně souvisí organizační úpravy klinického provozu, aby zbýval čas na vědu.

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky? Zajímá nás vše!

Daniel Krejbich, 2. ročník VL

Myslím si, že fakulta mezi studenty málo propaguje možnost podílet se na výzkumu, zejména v nižších ročnících. Studenti mnohdy netuší, že tu tato možnost je, a obepisování jednotlivých ústavů, jestli náhodou nemají kapacitu, je spíše odradí. Podle mě je to hlavní důvod, proč se na výzkumu podílí spíše menšina studentů. Fakulta by měla studenty lákat, aby se do projektů zapojili, přínos by byl přeci oboustranný. Stačil by například seznam projektů, kam by se studenti mohli zapisovat.

Kristýna Nožičková, 5. ročník VL

Vědecké činnosti se účastním již třetím rokem. V laboratoři Ústavu patologické fyziologie pod vedením prof. Klenera jsem se naučila laboratorní metody, které bych jinak znala jen z knížek. Není pravdou, že zkušenosti z laboratoře nejde použít v klinické praxi, neboť většina nových postupů má své kořeny právě v laboratorním prostředí. Člověk si tedy může udělat obrázek, jak moc spolehlivé mohou být. A pro nezasvěcené: věda rozhodně není nuda, může vás uchvátit natolik, že v laboratoři rádi strávíte i horké letní dny (a ne, není to klimatizací). Jsem velmi vděčná, že naše fakulta umožňuje již během studia podílet se na výzkumu a rozšířit tím své obzory.

prof. Michal Miovský, proděkan pro nelékařské studijní programy a přednosta Kliniky adiktologie

Domnívám se, že podmínky pro vědu jsou na fakultě dobré, stejně jako nastavení grantů a zázemí grantového oddělení. Jasně, že je vždy co ladit, ale základ funguje velmi dobře a stabilně, včetně bonusů, jako jsou částečné vratky režii z grantů, to je velký nadstandard. Zásadní byl pro náš tým PROGRES, kde jsme díky skvělé spolupráci s týmem Psychiatrické kliniky dosáhli kontinuálního nárůstu objemu výzkumných aktivit a výsledků a naučili se institucionální prostředky dobře párovat s jinými zdroji. Když nyní vidím meziroční posuny v nových projektech a růst počtu i kvality výsledků, mám z toho radost. Těší mě, že je to vidět na doktorandech a postdocích, ale i na seniorních kolezích, se kterými poprvé saháme i na top časopisy. Co mi dělá vrásky, je přechod na nový systém Cooperatio a to, jak se s tím fakulta vyrovná a jak to dopadne na kliniky.

MUDr. Martin Vejražka, PhD., člen kolegia děkana, Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky

Musím ocenit hlavně snahu grantového oddělení pomoci s administrativou, která je s výzkumem spojená. Není jí málo, ale zjevně přichází od poskytovatelů grantových programů. Bez pomoci děkanátu by se na nás asi valila stěží zvladatelnou měrou.

MUDr. Mikuláš Miček, Ph.D., vedoucí Centra simulační medicíny při Fyziologickém ústavu

Úroveň vědy na 1. LF UK je tradičně vynikající, přinejmenším ve středoevropském srovnání. Přesto má smysl se snažit být ještě lepší. Jednou z možností je vytvořit atraktivnější a transparentnější podmínky pro postgraduální studium. V medicíně bohužel často soutěží klinická práce proti vědecké. A na vědu zbývá čas až po splnění klinických povinností. Tedy po odpoledních, nocích, sobotách a o dovolených. Naše zlepšení bude záležet na tom, jak dokážeme zorganizovat klinický i vědecký provoz tak, aby studenti měli pro vědu garantovanou přiměřenou část pracovního času. Jsme velká a úspěšná fakulta a jistě k tomu máme velmi dobré podmínky. Co víc – nejefektivnější silou pro vědeckou práci jsou post-doci. Těch u nás absolvuje nejvíce. Máme z čeho vybírat. Ale i pro ně platí uvedené, a to ještě ve větší míře. Je to na nás.

Kristina Svobodová, 3. ročník VL

Pro mě vše začalo náhodou. Zahlédla jsem výzvu k výpomoci ve výzkumu na Ústavu histologie a embryologie, a jelikož mě výzkum vždy lákal a bylo to pro mě neprobádané území, rozhodla jsem se do toho jít. Dostala jsem šanci podílet se na výzkumu věnujícímu se mikrovaskulární denzitě, objemové frakci kolagenu a průměru kardiomyocytů u pacientů se srdečním selháváním. Uvědomila jsem si rozsah práce, který výzkum obnáší, ale i nové možnosti, které nám přináší. Zapojit se může každý, podporu fakulty vnímám pozitivně. Naše fakulta se podílí na mnoha projektech napříč obory a umožňuje studentům svoje výsledky prezentovat, například na SVK.

... a co si myslíte vy?

Predátorské časopisy stále útočí

Vybrat si správný časopis, kde uveřejnit výzkumné výstupy, je důležitou součástí vědecké práce. Zejména pro začínající autory to může být obtížné i s ohledem na predátorské časopisy, které situaci ztěžují a znepráhledňují.

S myšlenkou otevřené vědy se výsledky výzkumu otevírají zájemcům v podstatě bez omezení. Náklady na uveřejnění článku se tím přesunuly na samotné autory. Toho ovšem využívají vydavatelé pseudovědeckých publikací, kteří vybírají autorské poplatky za vydání. Cílem těchto predátorů, jak se jím říká, je pouze zisk bez ohledu na výsledek.

V čem jsou predátorské časopisy problematické?

Predátorský časopis se snaží působit jako renomovaný vědecký časopis. Ale protože potřebuje získat co nejvíce článků, nemůže splnit slibované. Publikované informace neprocházejí kvalitním recenzním řízením, které by mohlo odhalit chyby nebo zpřesnit vysvětlení dosažených výsledků. Často autor nemá kontrolu nad poslední verzí textu. Komunikace s vydavatelem bývá později obtížná. I když to časopis slibuje, není indexován v rejstřících, které před zařazením zkoumají kvalitu časopisu, jako například Web of Science, Scopus, Medline. To má vliv na citovanost a hodnověrnost zveřejněných závěrů. Pro autora není cesty zpět, pokud zjistí pozdě, že publikoval článek v predátorském časopise. Již nemůže poslat článek do prestižního vědeckého periodika a zároveň si stěžovat na evaluaci své vědecké činnosti. Dostává se také do rozporu s etickým kodexem Univerzity Karlovy.

Jak poznat predátora?

Jeho odhalení může být na první pohled složité. Je potřeba trochu detektivního pátrání. Závažné znaky predátorského časopisu jsou: krátké recenzní řízení do čtyř týdnů, vymyšlená afiliace, stejná redakční rada pro celé portfolio časopisů nebo uvedení fiktivních členů rady. Časopis může prohlašovat, že články jsou zveřejněné pod Open Access, a přitom vyžadovat poplatek za přístup. Častým jevem je uvádění nepravdivých

tvrzení o indexaci časopisu, přiděleném impakt faktoru nebo smyšlené metricky (např. International Scientific Indexing). Mohou být uváděny formální indexy, jejichž cílem není kontrola odborné úrovně časopisu, například Google Scholar nebo CrossRef/DOI. Problém je i to, že predátoři často napodobují názvy důvěryhodných časopisů. Například International Journal of Oncology Science připomíná název International Journal of Oncology nebo Global Journal of Medicine and Public Health, který může být zaměněn s Evolution Medicine and Public Health indexovaný Web of Science.

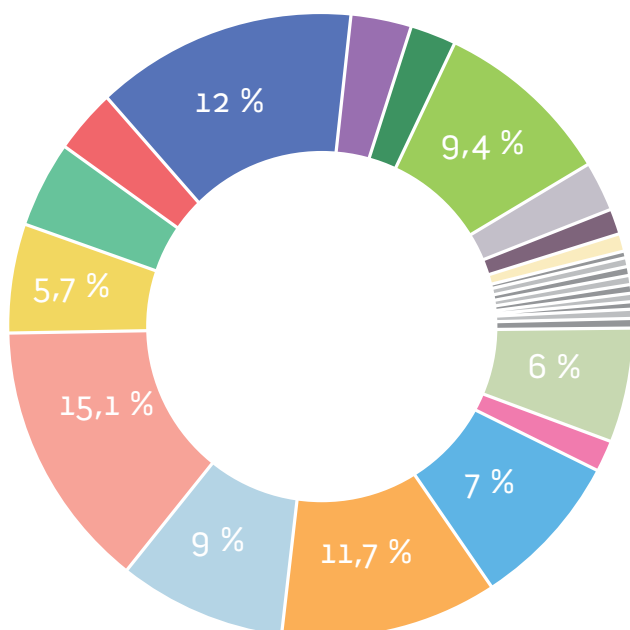
Jak se vyhnout predátorům?

Iniciativa #vimkdepublikuji uvádí tři konkrétní kroky: Přemyslím-Prověřím-Publikuji. Po výběru časopisu, který se zdá důvěryhodný, je potřeba si ho následně také ověřit. Nejjednodušší způsob je, zeptat se kolegů, kteří tam již publikovali. Pokud uvádí vydavatel impakt faktor, musí být časopis uveden v databázi Journal Citation Reports ve Web of Science. Zároveň je dobré prostudovat webové stránky časopisu, najít jméno vydavatele, zkontrolovat adresu společnosti. Je adresa pravdivá? Podezřelá je pouhé uvedení P.O. Box nebo neexistující adresa (to lze ověřit v Google Maps). Je uveden systém recenzního řízení? Neprotiřečí si licenční a autorské podmínky? Jsou informace o indexaci časopisu pravdivé? Podobně jako predátorské časopisy mohou fungovat i některé konference nebo vydavatelé open access monografií. Častým znakem je nátlaková konverzace nebo nabídky na publikování závěrečné práce (např. Lambert Academic Publishing). I když to může být lákavé, autor se vzdá možnosti publikovat výsledky u seriózního vydavatele. Opět platí, že práce bude mít málo čtenářů v poměru s vysokými náklady a dojde ke ztrátě důvěryhodnosti.

*Potřebujete poradit nebo ověřit kvalitu časopisu? Obratě se emailem na opscience@cuni.cz. Případně <https://opscience.cuni.cz/>
Ilona Trtíková, Ústav vědeckých informací i. LF UK a VFN*

KAM MÍŘÍ NAŠI ABSOLVENTI?

Celkem 311 našich čerstvých absolventů oboru všeobecné lékařství v anonymní anketě odpovídá na otázky svého dalšího směřování.

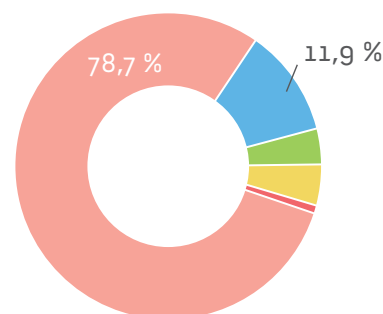
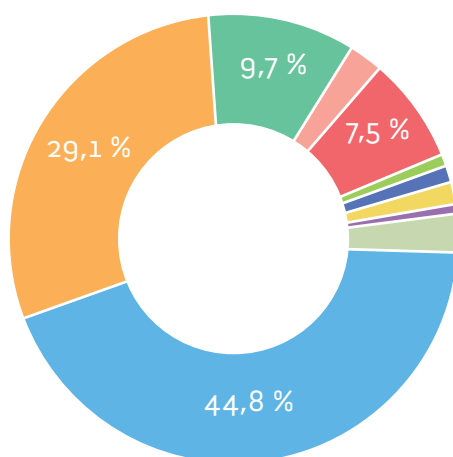

Jakému oboru se chci věnovat po ukončení studia?

- 45 (15,1 %) Interna speciál (kardio, gastro atd.)
- 36 (12 %) Pediatrie
- 35 (11,7 %) Chirurgie, ortopedie, traumatologie
- 28 (9,4 %) Interna obecná
- 27 (9 %) Všeobecné praktické lékařství
- 21 (7 %) Gynekologie a porodnictví
- 18 (6 %) ARO
- 17 (5,7 %) Neurologie
- 11 (3,7 %) Oftalmologie
- 11 (3,7 %) ORL
- 9 (3 %) Psychiatrie
- 9 (3 %) Radiodiagnostika + nukleární medicína
- 8 (2,7 %) Dermatovenerologie
- 6 (2 %) ne ryze klinický obor (patologie, biochemie apod.)
- 4 (1,3 %) Onkologie
- 3 (1 %) Urologie
- 2 (0,7 %) Farmacie
- 2 (0,5 %) Rehabilitace
- 1 (0,3 %) Kardiochirurgie
- 1 (0,3 %) Infekce
- 1 (0,3 %) Psychosomatika

Místo, kde plánuji pracovat po ukončení studia

- Praha 137 (44,8 %)
- Čechy 89 (29,1 %)
- Morava a Slezsko 31 (9,7 %)
- Německo 23 (7,5 %)
- Slovensko 7 (1,8 %)
- Švýcarsko 6 (1,7 %)
- USA 5 (1,6 %)
- Velká Británie 1 (0,3 %)
- Francie 1 (0,3 %)
- Španělsko 1 (0,3 %)
- Dánsko 1 (0,3 %)
- Švédsko 1 (0,3 %)

Po zakončení studia mám v úmyslu pokračovat

- 244 (78,7 %) do klinické praxe
- 37 (11,9 %) na obojí
- 15 (4,8 %) na PGS na 1. LF UK
- 11 (3,5 %) mimo zdravotnictví
- 3 (1 %) na PGS na jiné fakultě

Nic jiného než medicínu bychom dělat nechtěli

Přednostka nově vzniklé Kliniky paliativní medicíny doktorka Kateřina Rusinová a nový přednosta Chirurgické kliniky 1. LF UK a FN Bulovka docent René Vobořil představují své pohledy na klinickou praxi, akademickou medicínu, výuku a své směřování v oborech, kterým se věnují.

Mohli byste krátce představit klinickou a vědeckou činnost vašeho pracoviště?

K. R.: Naše klinika je úplně první svého druhu v ČR. Obor paliativní medicína se odlišuje od ostatních oborů zejména v důrazu na multidisciplinaritu a vnímání pacienta v kontextu jeho života se závažnou nemocí a vhodné nastavení jeho léčby. Přitom nejde pouze o biologický a somatický pohled, ale také o sociální, psychologický či spirituální rozměr. Vedle lékařů a zdravotních sester hrají velmi důležitou roli také sociální pracovník, psycholog, kaplan, ale i rehabilitační lékaři, klinický farmaceut a další zdravotníci. Kromě prohlubování znalostí se ukazuje velmi příznivý efekt na výsledek léčby u pacientů se závažným onemocněním. A to u léčby symptomů, jako je bolest, dušnost, ale i vyšší spokojenosti s léčbou, která sice nemusí vést k uzdravě, ale pomáhá zpomalovat postup nemoci. Pacienti mají méně stresu, úzkosti a depresivních symptomů a referují lepší kvalitu života.

Kateřina Rusinová: Obor paliativní medicína se odlišuje od ostatních oborů zejména v důrazu na multidisciplinaritu a vnímání pacienta v kontextu jeho života.

Pracoviště jsme spolu s MUDr. Ondřejem Kopeckým zakládali jako intenzivisté a na pacienty hospitalizované na intenzivních lůžkách jsme také soustředili svůj výzkum. Prvním jeho směrem je rozvoj segmentu dárce orgánů po nevratné zástavě oběhu. Zásady tohoto dárce jsou nyní ukotveny ve standardech a doporučených postupech a podařilo se nám tento program

dárcovství v ČR rozvinout. Druhá oblast výzkumu bylo studium etického klimatu a rozhodování o přiměřenosti intenzivní léčby, která pro některé pacienty znamená cestu ke zlepšení, pro jiné ale naopak nemá přínos. Třetí oblastí je podpora a informovanost rodin pacientů hospitalizovaných v intenzivní péči. Často jde o situace velké zátěže a stresu, kdy je jejich blízký v kritickém ohrožení života. Příbuzní potřebují pomoci, aby byli dobrou podporou pacientovi, nebo naopak vyžadují podporu při prožívání ztráty, pokud v prostředí intenzivní péče dojde k úmrtí.

R. V.: Naše klinika je schopna se postarat o široké spektrum pacientů v rozsahu všeobecné, abdominální, cévní a hrudní chirurgie. Na klinice jsou prováděny chirurgické výkony na jícnu, žaludku, tenkém i tlustém střevě, operace žlučníku, žlučových cest, jater a slinivky břišní, dále operace plic, mezihrudí, bránice, chirurgie prsu, štítné žlázy a cévní výkony. V neposlední řadě se na klinice operují pacienti s peritoneální karcinomatózou a jsme jedním z mála pracovišť, kde je prováděna hemikorporektomie.

V čem vidíte výhody propojení klinické a akademické medicíny?

K. R.: Pro paliativní medicínu má toto propojení mimořádný význam. Paliativa je vnímána jako oblast zabývající se bezprostředním umíráním, doprovázením a tlumením bolesti. To je však zúžený pohled. Fakt, že v ČR vznikla první klinika paliativní medicíny, která může přinášet data a výzkumné výsledky o aspektech paliativní péče, může oboru velmi prospět, prolomit ono zúžené vnímání oboru a ukázat, že paliativní medicína je prospěšná pacientům se závažnou nemocí už od okamžiku diagnózy.

R. V.: V rozvinutých západních zemích, například v Německu či v USA, je zcela běžné, že chirurg věnující se akademické kariéře má zkušenosti s výzkumem, často i výzkumem základním. Takovéto propojení, kdy chirurg cvičený v čistě klinickém pohledu na dané onemocnění získá i zkušenosti z výzkumu, mu totiž

umožní určitý mezioborový přesah nutný pro dosažení dalších pokroků v léčbě chirurgicky nemocných. Výhoda propojení klinické a akademické medicíny tedy tkví v tom, že usnadní mezioborovou spolupráci, kterou považují za zcela klíčovou.

Foto: Markéta Šýkorová

René Vobořil: V rozvinutých západních zemích je zcela běžné, že chirurg věnující se akademické kariéře má zkušenosti s výzkumem, často i výzkumem základním.

Čím chcete přispět vašemu oboru a fakultě?

K. R.: Měli jsme to štěstí, že jsme od začátku měli podporu a stálý odborný kontakt našich zahraničních mentorů (Elie Azoulay z Francie, Claudia Bausewein a Andrej Michalsen z Německa a Randall Curtis z USA). Vznik kliniky nám nyní dává možnosti i pro spolupráci na mezinárodním výzkumu, což je velmi důležité. Studenti zase již delší dobu říkají, že by

na fakultě uvítali výuku základů komunikace, jako je právě komunikace s pacientem se závažným onemocněním, sdělování nepříznivých zpráv, komunikace o cíli léčby, nebo v konfliktních situacích. Fakultě bychom tak chtěli přinést propojení výuky medicínských dovedností s tím, jak o nich s pacientem mluvit. Dalším důležitým bodem je vznik časopisu Paliativní medicína, který jsem s podporou České společnosti paliativní medicíny založila po zkušenosti z dlouhodobého působení jako editorka mezinárodního časopisu Intensive Care Medicine s impakt faktorem 17, 6. Vznik odborného recenzovaného časopisu v českém prostředí, kde jsou publikovány výsledky výzkumů, komentují se významné zahraniční studie, diskutují dilematická etická témata, by nebyl bez zázemí akademického pracoviště možný. Na podzim vyšlo jeho nulté číslo a nyní máme za sebou první číslo roku 2021. Je to důležitý krok k tomu, aby paliativní medicína byla standardním a respektovaným oborem.

R. V.: Chtěl bych, aby naše klinika byla co nejvíce úspěšná. K dosažení tohoto cíle je nutné se zaměřit na tři hlavní oblasti. První z nich je oblast léčebně-preventivní, kde bych rád zachoval stávající šíři péče. Chtěl bych posílit formování specializovaných skupin lékařů zabývajících se určitou problematikou chirurgie a pro zajištění kontinuity péče bych tyto týmy rád doplnil o mladé lékaře. Druhou oblastí je pedagogika. Zde vidím jako klíčové vypořádat se s nárůstem počtu studentů, zejména těch anglicky mluvících tak, aby kvalita výuky zůstala zachována. Ve třetí, vědecké oblasti bych rád našel partnerská pracoviště pro spolupráci ve vědě a výzkumu a zvýšil publikační aktivitu našeho pracoviště.

Co je předmětem vašeho vědeckého zájmu?

K. R.: Dlouho jsem se věnovala přiměřenosti intenzity péče na resuscitačním oddělení a etickému klimatu, ve kterém se rozhoduje. Pokud bychom složité otázky související s kritickým stavem pacienta redukovali pouze na jejich technickou a somatickou část, ztrácíme to, co je na nich to podstatné, a to jsou hodnoty. To mě v medicíně velmi zajímá. Propojení snahy o co nejlepší klinický výsledek a často krajních možností technologických medicínských postupů s hodnotami a preferencemi pacienta. Z vědeckého hlediska mě zajímá, jak medicínský pokrok a výzkum eticky včlenit do konkrétního hodnotového světa pacienta. Pro některé pacienty může být prostředí intenzivní péče to nejlepší, protože chtějí vyzkoušet vše, co současná intenzivní a invazivní medicína nabízí tak, aby se kvalita a délka jejich života prodloužily. Jsou ale pacienti, jejichž hodnotový svět je postaven jinak, a přestože porozumí, že by léčba mohla jejich nemoc zpomalit, riziko komplikací, nebo jen samotná hospitalizace do jejich hodnotového světa nepatří.

R. V.: Jak chirurgicky, tak vědecko-výzkumně se dlouhodobě zabývám onkochirurgií. Platí, že u některých solidních zhoub-

Kateřina Rusinová: Z vědeckého hlediska mě zajímá, jak medicínský pokrok a výzkum eticky včlenit do konkrétního hodnotového světa pacienta.

ných nádorů jsou výsledky jejich léčby vcelku uspokojivé, u jiných již méně. Ale všeobecně lze konstatovat, že dalších pokroků v léčbě těchto pacientů lze dosáhnout zejména mezioborovou spoluprací chirurga a ostatních klinických a paraklinických oborů. A zde vidím velké pole, na kterém je možné pracovat.

Jaké jsou vaše nejbližší pracovní úkoly?

K. R.: Velmi se těším na přípravu sylabu a kurikula výuky předmětu Komunikace a základy paliativní medicíny, aby byl pro studenty zajímavý a přínosný. Máme zkušenost z několika semestrů nepovinného předmětu Paliativní medicína, ve stávajícím letním semestru běží výuka Medical ethics and communication skills pro anglickou paralelku. Nový předmět by měl procházet od preklinických oborů až do šestého ročníku, aby se organicky propojil s předměty jako je například výuka první pomoci a základů resuscitace. Ta probíhá už v přípravných kurzech v Dobronicích. I zde je výuka komunikace potřebná, protože i když resuscitace zachraňuje život, nepovede se to ve sto procentech případů. Je důležité, aby medicí od začátku věděli, jak se postavit k situaci v případě, že nevede k optimálnímu výsledku. Předmět se bude určitě prolínat s propedeutikou. V klinických oborech by se medicí měli naučit správně čelit emočně akcentovaným situacím ve vztahu lékař – pacient. S rostoucími schopnostmi studentů v klinických oborech pak přichází otázka stanovení smysluplnosti léčby, její přiměřenosti symptomové léčbě. A pak mám asi 25 tisíc administrativních úkolů...(smích).

R. V.: Jak už jsem uvedl výše, jsou tři hlavní oblasti chodu kliniky, kterým bych se chtěl věnovat. Dovolte, abych se zastavil u jedné z nich, tj. oblasti vědecké. Zde máme my chirurgové, myslím tím obecně chirurgové v České republice jako stav, poněkud dluh. Chirurgové rádi operují, ale neradi píší. Doufám, že se mi povede přivést k zájmu o vědeckou práci zejména mladé kolegy, krátce po absolutoriu, kteří se v chirurgii teprve rozkukávají. Přijmou-li totiž vědeckou práci za samozřejmou součást chirurgického rozvoje, budu více než spokojen.

Kam by směřovaly vaše kroky, kdybyste se nevěnovali medicíně?

K. R.: Sice jsem zároveň s medicínou studovala i herectví, ale nedá se říci, že to mělo přímý vliv na to, jakým směrem se ubírám

Foto: Markéta Sýkorová

moje medicínská dráha. Určitě jsem získala spoustu zajímavých zkušeností, stejně jako obohacující zkušenosti získávají lidé, kteří se vedle medicíny věnují třeba hudbě či vrcholovému sportu. Medicína se mi ale líbí, nechtěla bych dělat nic jiného. Mohla jsem zůstat u svého základního oboru, tedy intenzivní medicíny, ale jsem ráda, že jsme to se vznikem kliniky nevzdali, a cítím vděk vůči spoustě lidem na fakultě i v nemocnici, díky nimž Klinika paliativní medicíny vznikla.

R. V.: Volbu mé kariérní dráhy silně ovlivnilo lékařské prostředí, ve kterém jsem vyrůstal. Medicína mě provází od útlého věku, vždy mě fascinovala a byla předmětem mého zájmu. Po maturitě jsem proto nebyl ani chvíli na pochybách, má volba byla jasná. K medicíně jsem zkrátka vždy přirozeně tíhnul. Když se nyní zamyslím nad položenou otázkou a zpětně hodnotím směřování svých kroků, mohu upřímně říci, že jsem si vybral dobře a že žádný jiný obor by mě nenaplňoval tak, jako mě vždy naplňovala a stále naplňuje medicína.

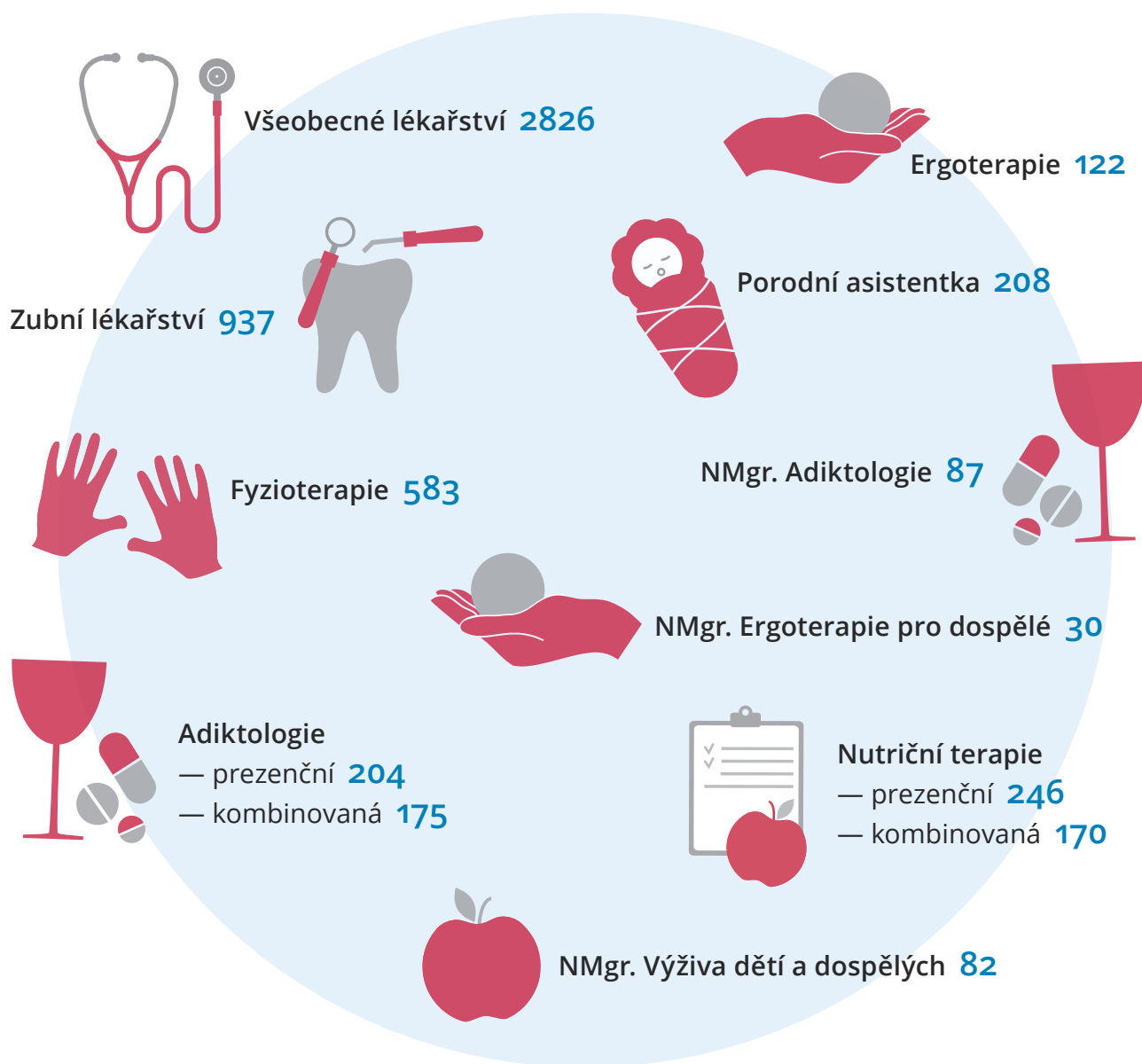
klu

Zájem středoškoláků o studium na 1. LF UK

Přijímací řízení do prvních ročníků našich studijních programů se nezadržitelně blíží. Máme radost, že zájem o studium na naší fakultě je stále veliký a dokonce oproti loňskému roku ještě vzrostl. Zatímco v předchozím roce si podalo přihlášku 5500 uchazečů, v letošním roce si do některého z našich studijních programů podalo přihlášku celkem 5670 zájemců.

Podívejte se, kolik zájemců o studium na 1. LF UK podalo přihlášku a jaké obory si vybírají.

Počet **přihlášek** pro **akademický rok 2021/2022**

Celkový počet přihlášek 5670

Pilotní kurz v SIM centru se rozběhl

Foto: Markéta Sýkorová

V Centru lékařských simulací na Fyziologickém ústavu byl zahájen pilotní projekt simulační výuky všeobecné chirurgie v 6. ročníku, v tomto případě pro zahraniční studenty.

Výuka byla rozdělena na oblasti, které mají za cíl zlepšit jak technické, tak i netechnické dovednosti studentů a také jejich schopnost řešit klinické situace, například zaznamenat a odrefekovat různé stavy a diagnózy. V souhrnu je cílem kurzu celkově kompetentní absolvent. Na 1. LF UK by měl být do dvou let v každém ročníku simulační kurz, který by odpovídal některému ze státnicových předmětů. „Simulační výuka a její budoucí rozvoj je prioritní oblastí fakulty a bude vyžadovat investiční kroky. Jde o výukový trend v celé Evropě, nemocnice mají nedostatek pacientů, na nichž lze studenty dostatečně vyškolit, i proto se v současnosti simulace jeví jako klíčové. Fakulta bude nyní tento rozvoj řešit a podporovat,“ zdůraznil děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka.

red

Studentská vědecká konference

Letošní 22. ročník Studentské vědecké konference (SVK) proběhne ve dnech 20. 5. 2021 od 8.30 do 17.30 formou předem nahraných prezentací. Následná onlinová diskuze proběhne formou chatu. Prezentace budou dostupné na platformě Moodle 1. LF UK (<https://kurzy.lfi.cuni.cz/>) na adrese <https://kurzy.lfi.cuni.cz/course/view.php?id=27>. Po zadání adresy je třeba se přihlásit přes odkaz Shibboleth Login přihlašovacími údaji CAS UK. Pokud nemáte CAS účet, vytvořte si v Moodle účet pomocí odkazu *Začněte nyní vytvořením nového účtu*. Po přihlášení do Moodle použijte pro vstup do kurzu klíč k zápisu: SVK2021.

PODPOŘTE SVÉ KOLEGY ONLINE!
20. května 2021

Chcete vědět, co nového vás při studiu na fakultě čeká, ale nechce se vám číst podrobné zápisy ze zasedání našeho Akademického senátu? Stejně jako v předchozím akademickém roce i letos najdete novinky z fakulty v Senátovinách. Mrkněte na fakultní web www.lfi.cuni.cz, sekce *O fakultě > Vedení fakulty > Akademický senát*.

Po měsíční „dovolené“ Akademického senátu následovalo dubnové setkání, které proběhlo opět distanční formou. Na řadu přišlo několik velmi zajímavých témat.

Prvním z nich byla ekonomická otázka. Fakultě hrozí, že dostane od rektorátu méně financí, zejména kvůli trendu snižování počtu přijatých studentů. Otázkou ale je, zda je snížení financí pro fakultu opodstatněné, vezmeme-li v potaz náročnost studia (zvláště v „nouzové“ době). Této problematice se intenzivně věnuje vedení fakulty, nově zvolení zástupci AS UK a hlavní ekonom fakulty. Dále se probírala možnost rozdělování poplatků za studium v anglické paralelce do více splátek. Mnoho studentů anglické paralelky a jejich rodin se ocitlo kvůli koronavirové pandemii v nejisté finanční situaci, a proto byla nastolena otázka, zda by

se jim tímto způsobem nedala situace ulehčit. Závěrem jednání AS bylo, že se bude fakulta v tomto ohledu snažit o vstřícnost a v individuálních situacích bude rozdělení splátek umožněno. V závěru setkání se probíraly možné změny ve volebním a jednacím řádu AS 1. LF UK. Na zasedání proběhla diskuze o několika možných změnách do budoucna. Některé z uvažovaných změn jsou zejména procedurální. Měly by usnadnit fungování senátu jako takového. Jiné změny by mohly zásadně změnit obraz jeho fungování a změnit zastoupení zástupců studentské i akademické části. Pro tyto změny bude sestavena komise, která by měla být schválena na dalším zasedání AS.

Jakub Danzig, člen AS 1. LF UK

Uplynulý rok na ÚTV v duchu sportovních výzev

Studenti 1. LF UK zdolali v rámci výzvy horu Říp. Foto: archiv ÚTV

V Ústavu tělesné výchovy jsme se stejně jako všichni ostatní museli v uplynulém roce vyrovnat s přechodem z prezenční výuky na distanční, což je u tělesné výchovy dost obtížné. Přemýšleli jsme, jak studentům nabídnout alespoň nějaké možnosti pohybových aktivit.

Letní semestr 2020

V dubnu a v květnu loňského roku jsme vypsalí výzvu ke společnému zdolání 10 tisíc kilometrů chůzí, během, na kole nebo na bruslích. Do této výzvy se zapojili studenti, zaměstnanci i jejich přátelé. Cíl se podařilo splnit za rekordních pět dní. Proto jsme výzvu prodloužili, a nakonec společně zdolali více než 30 tisíc kilometrů. Díky tomu, a hlavně fakultnímu příspěvku, se nám společně podařilo podpořit studentskou iniciativu Medici na ulici částkou 20 tisíc korun.

Zimní semestr 2020

V zimním semestru dostali studenti v rámci distanční výuky za úkol urazit celkovou trasu 100 kilometrů. Mohli si vybrat ze tří možností – běh, kolo, in-line brusle. Každý musel trasu zdolat sám, na libovolný počet pokusů. Zatím úkol splnilo přes 700 studentů. Výzvu je možné plnit až do konce tohoto semestru, takže očekáváme, že se další studenti určitě ještě přidají.

Letní semestr 2021

Od 16. dubna probíhá akce s názvem „Odemkni pohybem lockdown“. Připravili jsme pro všechny studenty šest sportovních výzev na šest týdnů. Snažili jsme se o co nejpestřejší a nejzajímavější nabídku, aby si každý vybral jemu blízké pohybové aktivity. Na splnění každé výzvy je vždy sedm dní. Hlavním cílem je překonat sám sebe a během týdne svou fyziku zlepšit. Pro názornost jsme ke každé výzvě připravili názorné video, v němž účinkují naši kolegové učitelé.

První výzvy s názvem „Výškové metry“ (cílem je vystoupat co nejvíce výškových metrů za týden) se zúčastnilo 885 studentů. Druhou, obratnostní výzvu s tyčí zatím splnilo 680 studentů. Jako třetí přichází silová výzva „Z planku do kliku“. Další zajímavé úkoly budou následovat. Výzvy a videa zveřejňujeme každé pondělí na našem webu: <https://utv.lf1.cuni.cz/>

Věříme, že se nám i v této nelehké době daří studenty rozhybat a srdečně vás zveme na letní akce, které už snad poběží v normálním režimu. Jejich nabídku předkládáme v boxu.

Těší se na vás tým ÚTV!

Akce Ústavu tělesné výchovy

Letní kurzy

Dobronice – 1. turnus – 11.–18. 7.

2. turnus – 18.–25. 7.

Vodácký kurz – 2. polovina srpna

Masérský kurz – 1.–8. 8.

Akce naší tělovýchovné jednoty

Golfové soustředění – konec května, začátek září

Skalní lezení – červen, konec září

Seakajaky na Vltavě – 29.–30. 5.

Ferraty Děčín – 12.–13. 6.

Nejen seakajaky Chorvatsko – 28. 6.– 4. 7.

Plavecký kemp na otevřené vodě – začátek srpna

Ferraty Rakousko – polovina srpna

Tenis, beach volejbal Český Krumlov – 15.–19. 8.

Dobronice pro Jednotu (soustředění jednotlivých oddílů) – 24.–26. 9.

Atletické soustředění – 8.–10. 10.

Termíny budou upřesněny na stránkách První lékařské tělovýchovné jednoty: <https://jednota.lf1.cuni.cz/>

Ergoterapie za mřížemi: Příběh dvou zemí

Spolek studentů ergoterapie SPOT Prague uspořádal další, v pořadí již druhý webinar projektu ERGOHOST! Seminář se uskutečnil 18. 3. 2021 online pomocí aplikace ZOOM.

K setkání byli přizváni i zahraniční odborníci. Tentokrát přijala pozvání ergoterapeutka z londýnského vězení Pentonville Deborah Murphy a ergoterapeutka z týmu pro duševní zdraví ve věznici na Kypru Marina Georgiadou.

Práce ergoterapeuta ve věznicích

O tento webinar projevil zájem celkem 274 lidí z celého světa, například z Irska, Velké Británie, Kalifornie, Texasu, Havaje, Kypru, Kosova, Jihoafrické republiky, Portugalska, Nizozemí,

Litvy, Kanady, Ugandy, Turecka, Indie a Lotyšska!

Samotné akce se nakonec zúčastnilo neuvěřitelných 167 zájemců, kteří měli možnost zažít inspirativní večer plný zajímavostí a nových informací o práci ergoterapeuta ve věznici.

A čím se může ergoterapeut ve vězení zabývat? Může to být podpora všedních denních činností, sociálních dovedností, spánku, volnočasových aktivit, zdravého životního stylu nebo třeba i pomoci s hledáním zaměstnání. Za SPOT Prague doufáme, že se koncept práce ergoterapeuta ve vězení bude šířit i v dalších zemích včetně České republiky.

Veronika Čapková, SPOT Prague z. s.

Konference ke Dni zdraví byla úspěšná

I letos uspořádala IFMSA CZ pod vedením svých studentů Konferenci ke Dni zdraví. Akce proběhla 12.–16. dubna online přes platformu Youtube a zúčastnilo se jí mnoho předních českých specialistů z řady mnoha oborů. Patří mezi ně například i přední adiktolog naší fakulty a přednosta Kliniky adiktologie prof. Michal Miovský, emeritní přednosta III. interní kliniky prof. Štěpán Svačina či psychiatr MUDr. Radkin Honzák.

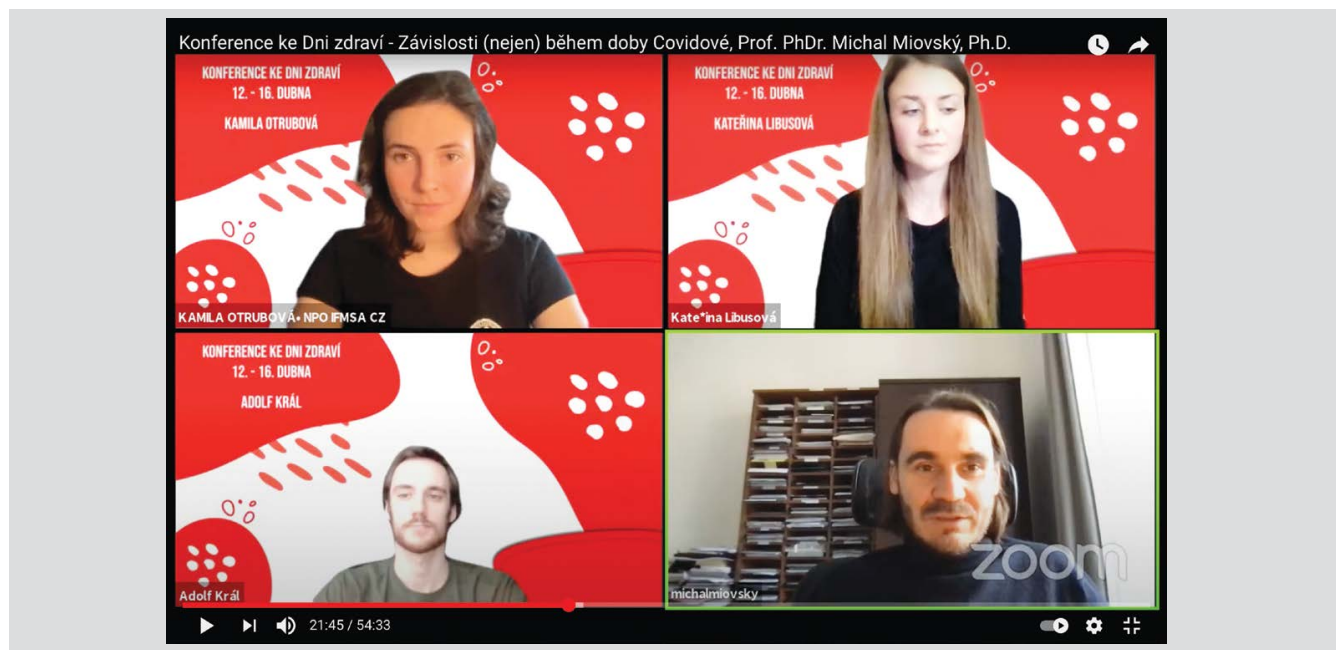
Témata konference veřejnost zaujala

Konference se zabývala mnoha tématy, od duševního zdraví,

po význam správné stravy, sportu, otužování, prevenci kardiovaskulárních onemocnění nebo i prevenci neplodnosti či závislosti. Všechny přednášky jsou stále k nalezení na Youtube po vyhledání hesla IFMSA CZ. V současnosti považujeme akci za velmi úspěšnou, zájem o ni aktivně projevilo přes 1 300 lidí a mnoho přednášek si další a další zájemci přehrávají zpětně.

Kamila Otrubová,

hlavní organizátorka konference Den zdraví

Erasmus v době covidové aneb dvě studentky ergoterapie na pár měsíců v Belgii

Poprvé jsme se potkaly na konkurzu ještě jako „rivalky“. Věděly jsme, že do Belgie může odjet pouze jedna z nás a druhá bude muset do země, kterou má v dotazníku uvedenou až na druhém místě (obě jsme měly jakou druhou zemi vybrané Švédsko). Naštěstí ale naše úžasná koordinátorka neváhala a zeptala se belgické univerzity, jestli by škola neudělala výjimku a tamní úředníci souhlasili! Obě jsme byly přijaty na Arteveldehogeschool – Univerzitu aplikovaných věd v belgickém Gentu.

Tuto univerzitu jsme si obě dvě vybraly kvůli pediatrickému kurzu, který oproti ostatním zemím Belgie nabízela jako jediná. Také byla pouze jednou ze dvou zemí, kde je studijním jazykem angličtina. A rozhodně naší volby nelitujeme! Gent je opravdu kouzelné město ve vlámské části Belgie, které stojí za to navštívit.

Modulová výuka

Studium na Arteveldehogeschool je složené z několika modulů. První týden jsme měli takzvaný „Introduction Week“, kde jsme se mohly více seznámit s ostatními zahraničními studenty. Kvůli pandemii jsme ho ale měly celý online, protože jsme po příjezdu

do Gentu musely podstoupit týdenní karanténu.

Následoval dvoutýdenní modul „Health 2030“, kde jsme se zabývaly několika klíčovými koncepty, jako je aktivní stárnutí, inkluze, sociální izolace, inkluzivní design a další. Pracovaly jsme ve skupinách na společném projektu dohromady se studentkami dentální hygieny a zdravotními sestrami.

Praxe v ergoterapii byla nejnáročnější

Pak už nás každou čekal měsíc praxe. Obě dvě jsme byly poslány do domovů pro seniory. Byly to pro nás asi ty nejnáročnější týdny. Praxe v cizí zemi, klienti vyššího věku nemluvící anglicky, kulturní rozdíly a pak samotná ergoterapie koncipovaná trochu

jinak. Ale určitě nám to hodně dalo, vést terapii v cizí zemi pro nás byla opravdu skvělá zkušenost. Také jsme mohly porovnat ergoterapii v České republice a Belgii, vidět rozdíly i shody a odnést si nový pohled při terapiích do budoucí praxe.

Dvoutýdenní modul „Health 2030“ zahrnoval několik klíčových konceptů, jako je aktivní stárnutí, inkluze, sociální izolace, inkluzivní design. Pracovaly jsme ve skupinách na společném projektu dohromady se studentkami dentální hygieny a zdravotními sestrami.

K dětem jsme mohly jen distančně

Jako další část výuky následoval už zmíněný pediatrický kurz, který kvůli covidu proběhl celý online. To nás samozřejmě zamrzelo, protože jsme se moc těšily na práci s dětmi, ale musíme uznat, že koordinátoři udělali maximum pro to, aby i tak byl kurz plný zajímavých a nových informací. Během dvou týdnů jsme slyšely spoustu zajímavých přednášek, například o využití různých technologií při terapii, a zúčastnily jsme se workshopů například o využití cirkusových technik v rehabilitaci. Výstupem tohoto kurzu byly prezentace kazuistik pacientů, které jsme dostaly přidělené do skupin.

Muzea zůstala otevřená

Na Erasmus jsme samozřejmě nevyrazily jen kvůli studiu, ale také za kulturou a novými přáteli. Jak si asi dovedete představit, tahle část výjezdu není vzhledem k pandemii úplně jednoduchá. Restaurace jsou zavřené, venku se smíme potkat pouze ve skupinách po čtyřech, dovnitř si můžeme pozvat jen jednu osobu. I přesto ale poznáváme belgickou kulturu, muzea jsou totiž otevřená! A typické pokrmy jsme si holt koupily u výdejního okýnka nebo nechaly doručit domů. Pokud sem někdy zavítáte, určitě musíte ochutnat typické belgické hranolky a vafle! Během našeho pobytu už jsme stihly i několik výletů, třeba do Brugg, Bruselu a Blankenbergu.

Nejvíce času trávíme s naší erasmáckou partou, kde jsme samé ergoterapeutky a jedna dentální hygienistka. Je opravdu zajímavé pozorovat kulturní rozdíly mezi námi Evropankami. Kdykoliv jsme chtěly vyrazit někam na výlet, my jsme chtěly samozřejmě

vyjet co nejdříve, oběd s sebou a vytěžit z výletového dne co nejvíce – navštívit všemožné památky a muzea. Pro ostatní je ale devátá hodina ráno pořád ještě noc a výlety jsou spíš o dobrém jídle a pití. Tak jsme se tu naučily trochu zpomalit tempo a víc si věci vychutnávat – a to někdy není na škodu.

Během praxe poznáváme více i samy sebe

Momentálně (začátek dubna – pozn. red.) máme velikonoční prázdniny. Ano, čtete dobře, prázdniny! V Belgii mají studenti vysokých škol každý rok dva týdny velikonočních prázdnin. Když jsme to slyšely prvně, dost nás to překvapilo. Ale vůbec nám to nevadí!

Po prázdninách nás každou čeká druhý blok praxí a pak už zpátky domů! Utíká to tu neskutečně rychle až to ani není možné. Jsme opravdu rády, že jsme na Erasmus mohly vyjet i přes všechny komplikace, které kvůli covidu byly a budou. Zažíváme tolik nových věcí, poznáváme nové lidi a i více samy sebe. Takže pokud někdo přemýšlí o studiu v zahraničí a váháte kvůli pandemii, jděte do toho, stojí to za to!

Adéla Burianová a Šárka Strubinská, 3. ročník ergoterapie

Praxe v domově pro seniory byla asi nejnáročnější. Práce v cizí zemi, klienti vyššího věku nemluví anglicky, kulturní rozdíly a samotná ergoterapie koncipovaná trochu jinak.
Foto: archiv autorek

Prof. MUDr. Eva Topinková, CSc., přednostka Geriatrické kliniky 1. LF UK a VFN

Jak se proměnil obor geriatrie od vaší promoce?

Od mé promoce došlo k mnoha změnám. S demografickým stárnutím populace a prodlužující se střední délkou života došlo ke skutečné „geriatriзации“ medicíny. A také naši pacienti na geriatrických lůžkách, v následné péči i ambulancích „zestárli“ o 10 i více let. Na klinice nyní máme věkový průměr pacientů 85–87 let. Geriatrie je nyní základním lékařským oborem s kmenem interního nebo všeobecného praktického lékařství.

Za dobu mé praxe se zlepšila především dostupnost invazivních výkonů, nových technologií a péče, které měly ještě před 30 lety věkové omezení (např. dialýza) nebo byly velmi rizikové (operativa). Díky excelentní perioperační péči jsou například kardiokirurgické výkony bezpečně prováděny i nemocným v osmé dekádě. Významně se zlepšila diagnostika například kognitivních po-

ruch (ještě v 90. letech byly všechny projevy demence označovány jako stařecká skleróza). Obor geriatrie přinesl do medicíny nové diagnózy, jako je sarkopenie a seniorská křehkost.

Došlo také k rozvoji vědeckého bádání a randomizovaných klinických studií zahrnujících nemocné vyšších a nejvyšších věkových skupin. A tak teprve v první dekádě nového tisíciletí jsme získali dostatek vědeckých důkazů o bezpečnosti, účelnosti a efektivitě léčby u seniorů, například zda je účelné léčit hypertenzi, dyslipidémii, fibrilaci síní u nemocných nad 80 let, které léky představují pro seniory větší riziko (tzv. léčiva potenciálně nevhodná ve stáří). A nově vznikající guidelines již zohledňují ve svých cílových hodnotách nejen věk, ale i funkční stav/křehkost a očekávanou délku dožití.

Pro geriatrii byl velmi přínosný i rozvoj nelékařských oborů – ošetřovatelství, fyzi- a ergoterapie, nutriční péče a klinické farmacie, které nyní doplňují geriatrický multidisciplinární tým a významně zlepšily kvalitu péče.

CO PRO MĚ
ZNAMENÁ JEDNIČKA

Profesorka Libuše Kolářová, přednostka Ústavu imunologie mikrobiologie 1. LF UK a VFN

Foto: Markéta Sýkorová

Nejsem sice absolventkou 1. LF UK, ale strávila jsem s ní převážnou část svého profesního života. Po kandidatuře jsem několik let pracovala v nově vzniklém Ústavu tropického zdravotnictví Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů v Praze. Ten však byl náhle a bez vysvětlení (alespoň nám, kteří jsme pracovali v jeho laboratořích) v předvečer Štědrého dne roku 1992 zrušen. Z celého osazenstva jsme vytrvali pouze tři se specializací na importované parazitární infekce. Přestože jsme všichni byli řešiteli tuzemských i zahraničních projektů, řadu měsíců jsme nemohli najít

uplatnění v žádné zdravotnické instituci. Jediní, kdo pochopili, že i úzké specializace mají v medicíně své místo, byli lidé ve vedení III. kliniky infekčních a tropických nemocí 1. LF UK a FN Na Bulovce, jmenovitě doc. Alena Lobovská a prof. Jiří Tichý.

Naše fakulta nám poskytla zázemí v prostorách tehdejšího Mikrobiologického ústavu, a tak jsem se ocitla na Albertově. Osobně si cením nejen skutečnosti, že jsem mohla pokračovat ve svém odborném zaměření, ale i možnosti působit na místech s mimořádně bohatou historií a tradicemi. Neustále hmatatelně vnímám všudypřítomnost genia loci. Akademické prostředí fakulty je pro mě navíc důležité v časech, které se obecně nevyznačují vzájemným lidským respektem.

Když se věda a výzkum dělají dobře, je to velká zábava

Od příštího akademického roku se mohou studenti doktorského studijního programu Adiktologie na 1. LF UK těšit na zbrusu novou koncepci výuky, moderní pojetí vědecké práce a progresivní mezinárodní profil studia. Doc. Roman Gabrhelík, zástupce přednosty pro vědu a výzkum Kliniky adiktologie, představil, jak inovace nového kurikula probíhala a čím studium obohatí mladé vědce.

Adiktologie jakožto léčba, výzkum a prevence závislostí má jako samostatná specializace poměrně krátkou historii. Když byste měl váš obor charakterizovat třemi slovy, jaká by to byla?

Budou to více než tři slova a bohužel odbornou „hantýrkou“: Evidence-based, transdisciplinární přístup, excellence.

Na webu Kliniky adiktologie vítá uchazeče o studium slogan „Doktorským studiem adiktologie vstoupíte do světa špičkové vědy, která nezná hranic.“ V čem je nové kurikulum unikátní?

Klademe velký důraz na mezinárodní rozměr a spolupráci. To se propisuje také v tom, že se studenty hodně komunikujeme v anglickém jazyce a oni studují z textů, přednášek a videí v angličtině. Hranice překračujeme i tím, že všech šest plnohodnotných předmětů máme plně elektronizovaných – jsou ve formě e-learningu a blended learningu umístěných na platformě Moodle.

Doktorský program Adiktologie byl na 1. LF UK založen už před 10 lety. Jak si ve vzdělávání výzkumníků v adiktologii stojíme ve srovnání se světem?

Pokud se podíváme na střední a východní Evropu, trůfám si říct, že koncepci i výsledky se umísťujeme na špici. Srovnání se zavedenými studijními programy na prestižních univerzitách na západ od nás nám ale umožňuje vidět i nové příležitosti a směr rozvoje na dalších 10 let. Mým neskromným přáním je dostat se do deseti let na úroveň těch nejlepších v oboru.

Klinika poskytuje lůžkovou i ambulantní léčbu závislostí a současně se podílí na výuce a výzkumu. Jak z toho těží doktorandi?

Snažíme se o synergický efekt daný spojováním profesní přípravy, praxe a vědy a výzkumu. Po stabilizaci doktorského studijního programu v prvních pěti letech jsme začali podporovat větší spolupráci doktorandů a školitelů s klinickým provozem. Mám radost z toho, že v praxi vidíme první výsledky této snahy.

Jaké jsou nyní aktuální trendy v adiktologickém výzkumu a jakým směrem se bude věda v oboru ubírat?

Docent Roman Gabrhelík hovoří o doktorském studijním programu Adiktologie.
Foto: David Kaufman

Svět se mění a charakter závislostí s ním. Uvedu dva příklady. Jsme svědky nárůstu nelátkových závislostí spojených mimo jiné s rozvojem informačních a komunikačních technologií. Lidé tráví více a někdy zcela nezdravě mnoho času před obrazovkami. My na problémy s tím spojené musíme umět pružně reagovat. A rovnou se dostáváme k druhému příkladu. Určitě už nyní dochází k rozvoji telemedicíny. To je velkou výzvou i příležitostí pro celý obor.

Co byste na závěr vzkázal mladým talentům, kteří sní o kariéře ve vědě a výzkumu?

Když se věda a výzkum dělají dobře, je to velká zábava. Žádný úkol a žádné činnosti nejsou stejné, pokaždé narazíme na zajímavý problém.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Kostel Panny Marie Sedmibolestné u alžbětinek byl vystavěn v letech 1722–1728. Stavba nového kláštera a nemocnice započala v roce 1726 a dokončena byla na počátku 30. let. Foto: Lukáš Malý

Stopy pražské lékařské fakulty v dějinách konventu alžbětinek

Je tomu zhruba tři sta let, co do Prahy přišly sestry alžbětinky. Založily zde první ženskou nemocnici, která se stala na nějaký čas druhou největší nemocnicí v Praze. V průběhu času v ní působila řada významných lékařů pražské lékařské fakulty, další zde vykonávali praxi jako medicí. Dnešní Nemocnici sv. Alžběty funguje jako léčebna dlouhodobě nemocných a poliklinika a po letech ji opět provozuje alžbětinský konvent.

Zatímco muži měli v Praze svoji nemocnici v podobě špitálu milosrdných bratří Na Františku už od roku 1620, ženám podobné zařízení scházelo. Změnily to sestry alžbětinky, které do Prahy přišly v roce 1719. Karel VI., císař Svaté říše římské a král český zprvu založení alžbětinského kláštera v Praze odmítal z důvodů jeho nejistého financování, ale díky podpoře několika movitých šlechticů v čele s hraběnkou Justinou ze Schönkirchenu se podařilo získat dostatečné prostředky ke složení základního kapitálu jak pro provoz kláštera, tak přidružené nemocnice. Vznik nemocnice navíc podpořil tehdejší děkan pražské lékařské fakulty Jan František Löw z Erlsfeldu. Už v lednu roku 1722 tak Karel VI. ve Vídni vydává zakládací listinu, která povoluje alžbětinkám zakoupit dům Dlouhoveských v ulici Na Slupi spolu s přilehlou zahradou a postavit zde klášter s nemocnicí a vlastní lékárnou.

Duchovním mottem sester byl verš z Matoušova evangelia: „Cokoli jste učinili jednomu z těchto nepatrných bratří, mně

jste učinili.“ Sestry pečovaly o nemocné nejen po fyzické stránce, ale také spirituální – vzdělávaly je v katolické víře, předčítaly jim nebo se s nimi modlily. Pracovaly jako ošetrovatelky, ti vzdělanější asistovaly u chirurgických operací a samy předepisovaly léky. V nemocnici od počátku působili také lékaři, kteří sestry vzdělávali, dohlíželi na péči a sami se na ní stabilně podíleli.

Významná a vytížená nemocnice

Kostel Panny Marie Sedmibolestné byl vystavěn v letech 1722–1728. Stavba nového kláštera a nemocnice započala v roce 1726 a dokončena byla na počátku 30. let. Konvent se rozrůstal a v roce 1736 v něm již působilo 34 sester alžbětinek. Každé lůžko a jeho obsazení muselo být stejně jako fungování kláštera dotováno z darů, tzv. fundací, protože péče měla být pro pacientky principiálně bezplatná. Přesto se dařilo počet lůžek a „objem péče“ zvyšovat. V době otevření nové nemocnice tu

bylo ročně hospitalizováno zhruba 100 patientek, v polovině století 400–500 a ke konci století již roční počet patientek mnohdy přesahoval tisícovku. Obdobně se navyšovalo i množství lůžek – z původních šesti, kterými konvent disponoval při svém vzniku, se postupně jejich počet navýšil na 50. Ani to však nestačilo, některé pacientky musel být ukládány na zem. Kromě toho se zde mohly ženy nechat ošetřit i ambulantně, nejčastěji šlo o pouštění žilou a extrakci zubů, ale také o ošetření drobných poranění a úrazů.

Vlivem francouzských revolučních válek a válek napoleonských a s tím souvisejícího zhoršení ekonomické situace se začal klášter na počátku 19. století zadlužovat. Přes podporu dobrodinců klášter i nemocnice materiálně strádaly a jejich budovy chátraly. V roce 1811 bylo rozhodnuto, že finanční schodky kláštera pokryje ze svých fondů státní pokladna. Nemocnice se musela zavázat, že bude plnit některé administrativní povinnosti, jaké měly už tehdy i ostatní nemocnice, a že se sestry budou vzdělávat například v základech chirurgie nebo farmacie. Alžbětinky se pak „na oplátku“ významně zapojily do péče o raněné vojáky a válečné invalidy po bitvách s Napoleonovými vojsky u Chlumce a u Lipska v roce 1813.

Lékaři a profesori u alžbětinek

Péči o nemajetné pacienty od konce 18. století začal přebírat stát, v roce 1790 již vznikla Všeobecná nemocnice, kam byly některé pacientky převáženy, ale množství lůžek a patientek v nemocnici alžbětinek zůstával i v 19. století přes určitá kolísání (způsobená například epidemií cholery po prusko-rakouské válce v roce 1866) podobný nebo mírně rostl. Rostl ostatně také počet obyvatel Prahy – během jednoho století vzrostl z 80 tisíc na půl milionu. Množství lůžek se až do první světové války nakonec ustálil na 68.

Sestry pracovaly v nemocnici jako ošetřovatelky, asistentky při chirurgických operacích nebo lékárnice. Nemocnice měla dva stálé lékaře – internistu a ordináře, později chirurga – z nichž jeden byl primářem (později měla nemocnice také primáře chirurgicko-gynekologického oddělení). Dále v nemocnici působili stálí nebo příležitostní chirurgové především z Všeobecné nemocnice i pražské lékařské fakulty.

Mezi nejvýznamnější lékaře, kteří zde zastávali pozici primáře, patřil ke konci 19. století profesor chirurgie na pražské lékařské fakultě František Michl. Jeho nástupcem, který jako primář figuroval v nemocnici alžbětinek až do 50. let 20. století, se stal internista Jaroslav Lenz. Externě v nemocnici působili například profesor gynekologie a porodnictví Václav Rubeška nebo profesor chirurgie Rudolf Jedlička. Před začátkem první světové války do nemocnice nastoupil doktor Adolf Maixner, který se později stal lékařem Tomáše Garrigue Masaryka, Edvarda Beneše a Emila Háchy.

V nemocnici se prováděly náročné chirurgické zákroky jako například laparotomie, operace slepého střeva a kýly nebo amputace končetin či prsu. Léčba se postupně stávala stále úspěšnější a úmrtnost patientek klesala. Během 20. století se nemocnice stala fakultním a vědeckým pracovištěm, takže sem na praxi docházeli také medicci.

20. století a návrat alžbětinek do kláštera

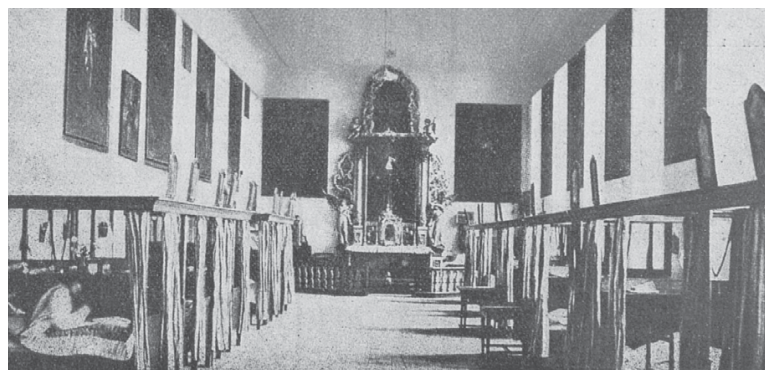
V průběhu první světové války nemocnice znovu ošetřovala raněné vojáky, po jejím konci léčila také desítky patientek se španělskou chřipkou. Za první republiky nemocnice opět prosperovala, modernizovala své zázemí a technické vybavení, rostla úroveň péče a narůstal počet lůžek, jenž dosáhl ve 30. letech čísla 140. Velký důraz kladly alžbětinky na vzdělávání sester, které proto docházely do zdravotnických škol mimo klášter. Funkci primáře nadále zastával Jaroslav Lenz, jako ordinář působil zmíněný Adolf Maixner.

Po druhé světové válce hodlaly sestry Alžbětinky pokračovat ve stejném duchu jako za první republiky, ale změna režimu jim to záhy znemožnila. Komunisté kláštery – ženské i mužské – systematicky ochromovali, redukovali nebo úplně likvidovali. Dotklo se to pochopitelně i kláštera alžbětinek Na Slupi a jejich nemocnice, která byla v 50. letech zestátněna. Poslední alžbětinky odešly z kláštera v roce 1957. Po roce 1989 se sem začaly zase vracet, byť z původního konventu zůstalo naživu pouze devět sester. S rekonstrukcí zpuštělého kostela a klášterních budov pomáhali dobrovolníci, finančně také konventy alžbětinek v zahraničí. Činnost konventu v Praze sestry obnovily v roce 1992, ale počty sester se těm prvorepublikovým už nepřiblížily – v současnosti konvent tvoří tři sestry. Přesto alžbětinky v roce 2019 znovu převzaly záštitu nad péčí o nemocné, když dnešní Nemocnice sv. Alžběty přešla opět pod jejich správu.

mal

Zdroj: Kuchařová H, Křečková J. Dějiny konventu sester alžbětinek.

Praha: Konvent sester alžbětinek v Praze, 2020.

Lůžka ve velkém sále byla oddělena závěsy pro větší soukromí patientek.
Foto: archiv Konventu alžbětinek

Foto: archiv Josefa Balcara
(Challenge SNCF Réseau 2019)

O šermu jsem vůbec nic nevěděl. Je to sport gentlemanů

Když Josef Balcar se šermem před třinácti lety začínal, nevěděl o něm podle svých slov vůbec nic. Dnes studentovi druhého ročníku všeobecného lékařství na 1. LF UK patří v celostátním žebříčku šermu kordem sedmé místo a za sebou má řadu úspěchů na turnajích v juniorské i seniorské kategorii. Dobrý šermíř musí podle Balcara disponovat nejen fyzickou, ale i psychickou zdatností. K šarmu však také stále patří gentlemanství a principy fair play.

Co a kdy vás k šermu přivedlo?

Asi před třinácti lety po mně rodiče chtěli, abych začal chodit na nějaký sport. Mohl jsem si sám vybrat, a tak jsem si vybral šerm, přestože jsem o tom vůbec nic nevěděl.

Šermuje se třemi zbraněmi – fleretem, kordem nebo šavlí. Vy jste se zaměřil na kord, proč?

Specializuji se na šerm kordem a ostatními zbraněmi jsem nikdy nešermoval. Když jsem začínal, v mém okolí byl jedině klub šermu kordem, a sice TJ Lokomotiva Teplice.

V oddíle TJ Lokomotiva Teplice působíte i nadále, ačkoli studujete v Praze. Jak to funguje a kde trénujete?
Uvažoval jste třeba o přestupu do některého z pražských oddílů, nebo se přestupy v šermu nepěstují?

Ano, mým kmenovým oddílem je stále TJ Lokomotiva Teplice. Naštěstí ale mohu trénovat v pražských oddílech, a to i přesto, že nejsem jejich členem. Myslím, že zhruba polovina šermířů, která odchází za vzděláním, zároveň přechází do jiných oddílů. Ta druhá zůstává věrná svým rodným oddílům a trénuje po dohodě v cizích oddílech.

Úspěchů jste dosáhl už v juniorských kategoriích. Nakolik pro vás bylo náročné se začít prosazovat i v dospělé kategorii?

Přechod do dospělé kategorie byl pro mě méně náročný než přechod z kadetské kategorie do té juniorské. Mezi moje seniorské úspěchy patří například 7. místo na Mistrovství České republiky, 3. místo na turnaji Zlatý kord města Písku 2019. Mezi juniorské úspěchy řadím například 6. místo na Mistrovství Evropy do třinácti let v kategorii družstev, které proběhlo v bulharském Plovdivu v roce 2019.

Pandemie jistě ovlivňuje i vrcholové sportování. Jakým způsobem se současný stav dotkl turnajů, ať už na české, nebo mezinárodní scéně, a také tréninkového režimu?

Tréninky nám byly teď umožněny, takže fungujeme podobně jako před pandemií. Jako největší tréninkové omezení vidím

omezení počtu šermířů na sparing. Turnaje byly skoro všechny zrušeny. Od začátku covidové pandemie se konalo pouze Mistrovství České republiky. Světlo na konci tunelu bylo pro mě Mistrovství Evropy do dvaceti tří let, které bylo bohužel včera [13. 4. – pozn. red.] také zrušeno.

Zdatnější soupeře je možné porazit taktikou a nervy. Jsou šermíři, kteří si na tom zakládají.

Které psychické a fyzické dovednosti je třeba v šermu pěstovat? Lze někoho technicky i fyzicky zdatnějšího porazit čistě hlavou, pomocí taktiky a ocelových nervů?

U psychických dovedností bych vyzdvihl odolnost a trpělivost. U fyzických to je hlavně rychlost, síla a vytrvalost. Hodí se vlastně úplně všechny fyzické dovednosti. Zdatnější soupeře je skutečně možné porazit taktikou a nervy. Jsou šermíři, kteří si na tom zakládají.

V čem vynikáte vy?

Myslím, že od každé dovednosti mám něco, avšak žádná u mne nepřevažuje.

Třeba rychlost, hbitost a postřeh možná na rozdíl od síly s věkem ubývají rychleji. V jakém věku dosahují šermíři vrcholu?

Šermíři podle mě dosahují vrcholu kolem 28 až 32 let. Průměrný věk 10 nejlepších šermířů světa je 30 let. Jeden z dlouhodobě nejlepších šermířů Bohdan Nikišin z Ukrajiny je momentálně ve světovém žebříčku na 12. místě, a to mu je již 40 let. Závodníci nastupují na výsluní v pozdějším věku než v ostatních sportech, ale udrží se do pokročilejšího věku.

Před zápasem se soupeřem se nastoupí na planš a šermíř musí pozdravit soupeře a rozhodčího pokynutím kordu. Tohle pozdravení se učí už ti nejmenší a přísně se to dodržuje.

Vyzkoušel jste i jiné druhy šermu, například japonské kendo? Nakolik lze šerm teoreticky využít i pro sebeobranu?

Všechny druhy šermu jsou zajímavé, ale já jsem si nikdy nic jiného nevyzkoušel. I když jsem k tomu měl příležitost, vždy se našlo něco jiného v rámci mého sportu. Sebeobranu jsme na tréninku, ani při jiné příležitosti nikdy neřešili.

O šermu se mluví jako o „sportu gentlemanů“. Lze to takto stále vnímat, nebo jde o sport, jako jsou jiné sporty?

Před zápasem se soupeřem se nastoupí na planš [prostor, kde se šermuje – pozn. red.] a šermíř musí pozdravit soupeře a rozhodčího pokynutím kordu. Tohle pozdravení se učí už ti nejmenší a přísně se to dodržuje. Zároveň po konci zápasu, ať už je člověk sebevíc naštvaný, musí podat ruku soupeři a poděkovat mu za zápas. Za nepodání ruky nebo podání ruky nevhodným způsobem se uděluje černé karty, které vedou k disciplinárním trestům. Myslím, že toto gentlemanství a zároveň fair play se udržují a jsou součástí tohoto sportu.

mal

Myslím, že gentlemanství a zároveň fair play se udržují a jsou součástí tohoto sportu.
Foto: archiv Josefa Balcara (Challenge SNCF Réseau 2019)

SÉRIE ROZHOVORŮ NA TÉMA
SLINIVKA S O. KITTNAREM,
L. PETRUŽELKOU A Z. KRŠKOU
– Česká televize, Sama doma,
1.–4. 3. 2021

JAK ZMĚNIL MEDICÍNU
KORONAVIRUS, POPISUJE
R. LISCHKE
– Česká televize, Interview ČT24,
14. 3. 2021

O TELEMEDICÍNĚ HOVOŘÍ
M. MATOULEK
– Česká televize, Studio 6,
24. 3. 2021

KOSTRU PLEJTVÁKA POPISUJE
A. SHBAT
– Česká televize, Události,
5. 4. 2021

V ČR CHYBÍ ZDRAVOTNÍ SESTRY,
ŘÍKÁ J. BLÁHA
– Česká televize, Sama doma,
14. 4. 2021

JAK SE ZBAVIT ZÁVISLOSTI
NA LÉCÍCH, VYSVĚTLUJE
M. MIOVSKÝ
– Český rozhlas Dvojka,
Káva o čtvrté, 18. 3. 2021

O ZÁVISLOSTECH BĚHEM
PANDEMIE S M. MIOVSKÝM,
A. KULHÁNKEM
A S. ZACHAŘOVEM
– Zdraví a my, podcast,
26. 3. 2021

O PLICNÍM POSTIŽENÍ PO
COVIDU HOVOŘÍ M. VAŠÁKOVÁ
– iRozhlas, podcast, 5. 4. 2021

PANDEMIE PROMĚNILA PORUCHY
PŘÍJMU POTRAVY, ŘÍKÁ
H. PAPEŽOVÁ
– Radio Wave, Diagnóza F,
9. 4. 2021

ČEŠI SE NECHTĚJÍ OMEZOVAT,
MÍNÍ H. HNILICOVÁ
– Lidové noviny, 9. 3. 2021

LOCKDOWN ZNALI UŽ VE
STŘEDOVĚKU, ŘÍKÁ K. ČERNÝ
– Téma, 11. 3. 2021

ČESKÁ MEDICÍNA MÁ CO
DOHÁNĚT, SOUDÍ E. TOPINKOVÁ
– Respekt, 22. 3. 2021

BOURÁME BARIÉRY,
VYSVĚTLUJE M. HAVRDA
– Respekt, 22. 3. 2021

POKROKY VE VÝZKUMU
NÁDOROVÉHO
MIKROPROSTŘEDÍ PŘÍBLIŽUJÍ
A. ŠEDO A K. SMETANA
– Medical Tribune,
30. 3. 2021

ASOCIACE DĚKANŮ LF K PRACOVNÍ
POVINNOSTI STUDENTŮ
– Hospodářské noviny, 5. 3. 2021

VÝZKUM PROCESU UMÍRÁNÍ PŘÍBLIŽUJE
K. RUSINOVÁ
– Novinky, 15. 3. 2021

WIKISKRIPTA 1. LF UK SLAVÍ ÚSPĚCHY
– HC Magazín, 11. 3. 2021

BITVA S COVIDEM TEPRVE ZAČÍNÁ,
VARUJE R. PTÁČEK
– Blesk, 2. 4. 2021

UNIVERZÁLNÍ LÉK NA RAKOVINU JE ZATÍM
JEN SEN, ŘÍKÁ P. TESAŘOVÁ
– iDnes, 28. 4. 2021

JEDNIČKA V SÍTÍCH

f Velice si ceníme Vaší podpory při shánění výpomoci pro
II. interní kliniku 1. LF UK a VFN. Tento příspěvek vidělo přes
20 tisíc z Vás a téměř 1 800 z Vás projevil o příspěvek zájem.

@ Na instagramu se těšila velkému zájmu fotografie detailu
z fakulty, a to sochy Olbrama Zoubka Hygie – bohyně zdraví a čistoty.
Fotografii pořídil Vladimír Šigut a získala od vás 455 reakcí.

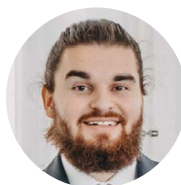

Stříbrná medaile pro doc. Josefa Hoza

Doc. MUDr. Jozef Hoza, CSc., z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu I. LF UK a VFN obdržel stříbrnou medaili za významné celoživotní dílo v oboru pediatrie a dlouholetou

vědeckou a pedagogickou činnost na

Univerzitě Karlově.

Mimořádná cena rektora Univerzity Karlovy

David Kulišiak, student všeobecného lékařství na I. LF UK, obdržel Mimořádnou cenu rektora Univerzity Karlovy.

Bolzanova cena pro Mgr. Annu Přistoupilovou

Mgr. et Mgr. Anna Přistoupilová, Ph.D., z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu I. LF UK a VFN získala Bolzanovou cenu za Využití nových metod analýzy genomu ve studiu molekulární podstaty vzácných geneticky podmíněných onemocnění.

Donatio Universitatis Carolinae pro prof. Libor Vítka

Prof. MUDr. Libor Vítka, Ph.D., z IV. interní kliniky – kliniky gastroenterologie a hepatologie I. LF UK a VFN a Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky I. LF UK a VFN se stal laureátem výzkumné podpory Donatio Universitatis Carolinae.

Stříbrná medaile pro doc. Radima Kočvaru

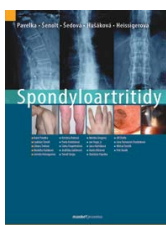
Doc. MUDr. Radim Kočvara, CSc., z Urologické kliniky I. LF UK a VFN získal stříbrnou medaili za významné celoživotní dílo v oboru urologie a dlouholetou vědeckou a pedagogickou činnost na Univerzitě Karlově.

Cena pro nejlepší absolventy lékařských oborů

MUDr. Marek Doležal, jenž absolvoval I. LF UK, obdržel Cenu prof. MUDr. Karla Weignera pro nejlepší absolventy lékařských oborů.

KNIŽNÍ NOVINKY

Spondyloartritidy

Kniha se věnuje tzv. extracelulárním manifestacím spondyloartritid, a proto byli k autorství přizváni specialisté z oboru gastroenterologie, dermatologie a oftalmologie. Samostatné kapitoly se zabývají problematikou genetických aspektů, v diagnostické části pak problematikou diagnostiky a klasifikace. Obsahem druhé části knihy je terapie spondyloartritid, významná část je také věnována léčbě biologické.

Autoři: Karel Pavelka, Ladislav Šenolt, Liliana Šedová, Markéta Hušáková, Jarmila Heissigerová a kol., Nakladatelství: Maxdorf

Molekulární diagnostika nádorů pro chirurgické obory

Monografie seznamuje čtenáře nejen se základy molekulární onkologické diagnostiky, ale snaží se názorně vysvětlit některé buněčné mechanismy nádorového růstu. V jednotlivých kapitolách jsou samostatně zpracovány jednotlivé typy nádorů dle orgánového umístění a jsou koncipovány tak, aby podaly ucelené informace o molekulární diagnostice s důrazem na jednotlivé chirurgické obory. Monografie je doplněna o slovníček pojmů, seznam zkratk a literatury.

Autoři: Libor Staněk, Robert Gurlich a kol., Nakladatelství: Current Media

Sarkomy měkkých tkání

Současným celosvětovým trendem je koncentrace pacientů se sarkomy do specializovaných high-volume center. O to důležitější však je důkladná znalost této problematiky v onkologické i chirurgické obci. Prognóza řady sarkomů je mnohem lepší, než je mezi lékaři běžně tradováno, úspěch léčby však vyžaduje dokonalou znalost léčebných postupů každého typu sarkomu. Tato kniha přináší nejnovější poznatky v problematice těchto závažných onemocnění.

Autoři: Robert Lischke, Andrej Ozaniak a kol., Nakladatelství: Maxdorf

Blahopřejeme k březnovým a dubnovým výročím:

prof. MUDr. Tomáši Stopkovi, Ph.D., z BIOCEV

prof. MUDr. Tíboru Némethovi, DrSc.,
ze Stomatologické kliniky I. LF a VFN

doc. MUDr. Josefu Hozovi, CSc.,
z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu I. LF a VFN

prof. MUDr. Janu Rothovi, CSc.,
z Neurologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. RNDr. MUDr. Petru Maršálkovi, Ph.D.,
z Ústavu patologické fyziologie I. LF UK

prof. MUDr. Petru Vlčkovi, CSc., MHA,
z Ústavu nukleární medicíny I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jiřímu Jonákovi, DrSc.,
z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky
I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Marii Kunešové, CSc.,
z IV. interní kliniky – kliniky gastroenterologie
a hepatologie I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Davidu Hoskovcovi, Ph.D.,
z I. chirurgické kliniky – břišní, hrudní
a úrazové chirurgie I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Václavu Seichertovi, DrSc.,
z Anatomického ústavu I. LF UK

prof. MUDr. Tomáši Palečkovi, Ph.D.,
z II. interní kliniky – kliniky kardiologie a angiologie
I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Iljovi Žukovovi, CSc.,
z Psychiatrické kliniky I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Danielu Vyoralovi, CSc.,
z Ústavu patologické fyziologie I. LF UK

doc. MUDr. Růženě Pánkové, CSc.,
z Dermatovenerologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Terezii Fučíkové, DrSc.,
z Ústavu imunologie a mikrobiologie I. LF UK a VFN

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých dvou měsících dali jedničku a proč.

Lukáš Kunc, 6. ročník VL

Jsem rád, že tu mohu v této nesnadné době ocenit systém a organizaci očkování pro mediky naší lékařské fakulty. Uskutečnilo se již v několika kolech s upřednostněním „klinických“ ročníků, které jsou do značné míry závislé na každodenní prezenční výuce. Zejména v kontextu pandemické situace, vytížení zdravotnického systému a obecného nedostatku vakcín chválím prosazení tohoto kroku. Umožňuje nám na jedné straně bezpečné pokračování výuky budoucích doktorů, na straně druhé ochranu pacientů, zaměstnanců jednotlivých oddělení a všech vyučujících. Jedničku tak uděluji všem těm, kteří se na projektu podílejí.

Barbora Křupková, 4. ročník VL

Velký dík patří studentské části AS I. LF za práci, kterou neúnavně s elánem dnes

a denně vykonává státnicovým, zkouškovým a jiným povinnostem navzdory. Od komunikace zabezpečující instalaci fakultního biblioboxu po vytrvalou koordinaci dění napříč ročníky – ne všechny aspekty studentské senátní činnosti bývají patrné na první pohled. Jsou však nezbytnou, nezištnou hybnou silou fakultního života, a proto jim bezesporu patří velká jarní jednička.

prof. Martin Vokurka, děkan I. LF UK

S potěšením jsem přijal děkovný dopis z Ivančické nemocnice, kde se studentka Nikol

Holoubková stala platnou členkou zdravotního týmu při zajišťování zdravotní péče a chodu očkovacího centra. Velice si vážím jejího osobního nasazení a profesionálního přístupu v této nelehké době, kdy není jednoduché skloubit pracovní povinnosti se studiem lékařské profese. Rád bych jí, ale také všem našim pomáhajícím studentům tímto poděkoval za příkladnou práci a šíření dobrého jména I. LF UK a popřál mnoho úspěchů při studiu.

Podívejte se očima univerzitního fotografa Vladimíra Šiguta na interiéry naší fakulty, která v době pandemické izolace dává vyniknout svým architektonickým skvostům.

